

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Pentru foile populare.

În gazetele noastre zilnice, un domn, care iscălește „Călătorul“ face o propunere vrednică de luat în samă pentru răspândirea cât mai mare a foilor populare la satele noastre.

În „Foaia Poporului“ s'a arătat în câteva rânduri însemnătatea cea mare a cetirii de gazete la sate. Poporul nostru, la care încep să se vadă, mai mult sau mai puțin, roadele creșterii politice, a ajuns spre fericirea noastră să simțească, în multe părți singur trebuința acestor foi populare, dovadă zecile de mii de exemplare, cari sunt cetite. Și ceice s'au dedulcit odată cu cetirea gazetei, cer tot mai mult: ei vor, ca fiecare număr din foaia lor să fie o mică bibliotecă, care să cuprindă amănunte despre luptele noastre politice și culturale, despre faptele doveditoare de izbândă, să cuprindă însă și știrile din străinătate, unde se întâmplă lucruri, cari pot înrăuri asupra patriei și neamului nostru. Vor însă, ca foaia să le procure și clipe de petrecere, să le dea și învățături cu privire la ocupațiunea lor.

E cât se poate de îmbucurătoare această pornire spre lumină a poporului nostru, căci numai așa putem nădăjdui să vedem înțăriți pe cei buni în lupta politică, culturală și economică, să vedem crescând numărul acestora din zi în zi și să-i vedem totodată luminând, iar când cere trebuința îngrozind pe ceice mai cutează a se întovărăși cu străinul contra neamului lor propriu.

Durere însă, că pe la marginea pământului locuit de Români în Ungaria găsim încă ținuturi întregi tânjind într'un somn de moarte. Limba noastră, frumoasa limbă românească, se perde împetrișându-se cu vorbe barbare dintr'o limbă străină, care pe alocurea o înlocuiește cu totul! Simțirea națională e așa de tocită, încât Românii noștri din acele ținuturi au ajuns unelte oarbe ale mișcării străinului, care tinde la nimicirea noastră. Românul de-acolo nu știe nimic despre înălțătoarele lupte politice, culturale și economice ale fraților lui de un sânge din aceeaș țară.

A cui e vina? De bună samă, că întâiu a conducătorilor lui celor mai apropiați, ei înșiși înstrăinați în mare parte de neamul lor din cauza culturii străine, la care s'au adăpat. Dar vinovată e și societatea românească întregă, care văzând răul nu s'a mișcat să înceapă înlăturarea lui.

Un început în privința aceasta e propunerea „Călătorului“ și hotărârea Comitetului central al partidului național român.

„Călătorul“ propune, ca Onoratul Comitet național să pună la cale întemeierea

unui *fond al pressei pentru popor*, din care să se poată abona gazete populare pe sama țărânimii noastre deocamdată din comitatele Bihor, Sălaj, Ugocea și Maramurăș. Fondul acesta să se alcătuească din darurile celor bogăți, din daruri dela bănci și dintr'un fel de arunc cultural, pe care să-l plătească fiecare cărturar român.

Onoratul Comitet ar alege o comisiune de cinci bărbați, care să hotărască felul, cum să se înjghebe și întrebuințeze acest fond, și care în bună înțelegere cu cei din părțile locului să statorească lista acelor comune dela marginea pământului românesc, cari sunt mai lipsite de cartea și gazeta românească și sunt mai primejduite de bălaurul maghiarizării. Gazetele abonate din fond ar fi să se trimită deadreptul acelor țărani deștepți, cunoscuți ca iubitori de neamul lor și știutori de carte, cari în Dumineci și sărbători, precum și'n lungile seri de iarnă, să cetească cu glas înalt gazetele celorce n'au darul scump al scrisului și cetitului.

După părerea „Călătorului“, ar trebui răspândite cam următoarele gazete populare: „Foaia Poporului“, „Gazeta Transilvaniei“ de Dumineca, „Libertatea“, „Poporul Român“ și „Tribuna Poporului“. Când fondul s'ar mări, s'ar putea abona chiar și gazete, cari apar zilnic, dacă sunt mai apropiate de priceperea minții țărânului.

Până la înjghebarea acestui fond, dar chiar și după aceea ar fi de mare folos, ca tot din încredințarea și cu stăruința comitetului național comisiunea aceasta de cinci bărbați să facă un apel cătră obștea românească, rugând pe toți cărturarii, cari au cu adevărat la sufletul lor înaintarea neamului, ca să dea, dacă nu toate, cel puțin o parte din gazetele abonate și cetite, pe seama acestui „fond al pressei pentru popor“.

Acestea ar fi propunerile foarte frumoase ale „Călătorului“, cari de se vor înfăptui, vor contribui foarte mult la deșteptarea poporului nostru de *pretutindenii* și ne vor apropia tot mai mult de împlinirea idealului nostru politic, cultural și economic, depus în programul partidului național român.

Și e bună nădejde, că se va lucra în privința aceasta. Comitetul central al partidului național a ținut după adunarea dela Timișoara o ședință prezidată de dl Dr. Teodor Mihali. În ședința aceasta s'au luat hotărâri asupra propunerilor întrate la comitet, între altele și asupra propunerii, ca să se găsească mijloace pentru răspândirea foilor populare cu deosebire în ținuturile, unde până acuma nu a prea străbătut scrisul românesc.

Avem deplină încredere în conducătorii noștri, că vor afla mijloacele potrivite pentru răspândirea foilor noastre populare atât în ținuturile, unde simțirea națională doarme încă și are trebuință de deșteptare și prin glasul foilor populare, o a doua școală pentru popor, cât și chiar în ținuturile, unde, dacă se și găesc 5—6 foi populare într'o comună, nu ne putem mulțumi cu atâta.

La redactarea foilor populare se vede tot mai mult năzuința de-a nu da numai lucruri trecătoare, ci și de-acelea, a căror cetire să fie de folos și dacă se repetează mai târziu. Sunt mulți țărani, cari mai pricepuți fiind, coase și păstrează foile, făcându-le carte. De aici încă izvorește trebuința de-a fi cu băgare de samă tot mai mare la scrierea lor, de-a avea tot mai mulți și mai buni colaboratori. Și toți ceice au făcut ani de zile școala unui redactor de foaie populară știu cu câtă greutate să ajunge a putea scrie la o foaie populară, ca scrisul să fie priceput, de folos și plăcut, *fără a se folosi de arma minciunii și a înjurăturii*, când e vorba de-a lămurii un lucru.

Pentru a ajunge la o astfel de perfecționare (desăvârșire, îmbunătățire cât mai mare) se cer cheltueli mari, cari se pot acoperi cu prețul mic al abonamentului numai dacă numărul abonaților e cât se poate de mare.

Onoratul Comitet național a început cu lucrarea în direcțiunea aceasta. Atârnă acum și dela frunțașii noștri dela sate, ca dorința de-a lumina cât mai mult poporul să se îndeplinească.

Bugetul Ungariei. Ministrul de finanțe Lukács a depus înaintea dietei bugetul țării (socotelile de venituri și cheltueli) pentru anul viitor. Cheltuelile sunt prevăzute cu un miliard 580 milioane 378 mii 496 coroane, o sumă uriașe. Despre buget vom scrie mai pe larg într'unul din numerele viitoare. Acum amintim, că pentru comerț — știm, în a cui mână e și cine se folosește de sporirea cheltuelilor — s'au adăugat anul acesta aproape 30 și jumătate milioane. Se vor înființa 500 de posturi nouă de învățători, iar trei milioane de coroane sunt hotărâte pentru zidiri nouă de școli. Urcarea prețului tutunului va aduce 20 milioane coroane, afară de aceea se vor urca și taxele de transport pe căile ferate.

Partidul independent și socialistii au hotărât să pornească prin ținuturile ungurești și cele cu deputați maghiari și jidani o agitație contra legilor militare și pentru votul universal (?). În scopul ace-

sta au ținut și vor ține mai multe adunări populare, deocamdată în Kiskörös, Odorheiul săcuiesc și Nagyszalonta. La adunările acestea vor lua parte ca vorbitori deputați de-ai partidului independent (Justh) și delegați de-ai socialiștilor.

Noi știm acum, ce vreau și unii și alții. Justh și Kossuth vreau lărgirea votului, dar așa, că naționalitățile nemaghiare să fie și mai asuprite, și mai mult împedecate de-a-și alege deputați naționali, cari singuri știu și pot lupta pentru câștigarea drepturilor noastre firești politice, culturale (biserice și școală) și economice. Iar socialiștii și-au arătat dinții la Timișoara, unde au voit să turbure adunarea poporală a partidului nostru național, singurul partid în Ungaria întregă, care luptă într'adevăr pentru votul universal, egal și secret, adecă pentru drept și dreptate pe sama poporului.

În Austria nu e ca la noi. Am amintit, că primăria din Viena a închis școlăle Cehilor, cari se află într'un număr de mai multe sute de mii în Viena. Din cauza aceasta s'a întâmplat chiar și bătaie între deputații cehi și germani. Făcându-se o interpelare în Reichsrath (dieta cea mare a Austriei), prim-ministrul Gautsch a declarat, că guvernul austriac se va îngriji, ca în viitor, respectându-se legea, cetățenii cehi să poată da copiilor lor o creștere potrivită în limba lor maternă. *Guvernul va apăra cu întreaga lui autoritate dreptul acesta firesc al Cehilor.*

Apoi să nu ne fie scârbă de guvernele ungurești?

Croații din Dalmația contra Maghiarilor. Consiliul comunal din Spalato (oraș în Dalmația) a protestat în contra politicii șoviniste a guvernelor din Budapesta, cari opresc dezvoltarea comerțului croat prin faptul, că nu lasă să se facă legături de căi ferate cu litoralul (marginea mării) croat și nu jertfesc pentru Croația nimic, ci numai pentru orașul Fiume.

Adunarea poporală dela Mureș-Ludoș.

O nouă și frumoasă adunare își ia locul alături de bine reușitele adunări populare, ținute până acum prin diferite părți. Ultima adunare, la care s'au strâns peste 4000 de Români vrednici, s'a ținut Dumineca trecută în *Mureș-Ludoș*. Tot Dumineca trecută era să se țină o adunare în Ciacova. Dar aceasta adunare a fost zădărnicită în urma nechibzuelii prim-pretorului din Ciacova, care a zis, că nu există partid național român, de aceea nu permite ținerea adunării. Contra acestei opreliști barbare, Români au telegrafiat îndată ministrului de interne al țării. Dar până acum nu s'a dat nimic de știre, că ce s'a ales.

Adunarea dela Mureș-Ludoș a fost măreață. Au luat parte la ea mulți Români, fruntași și țărani, de pe Câmpie și din partea de jos a Arieșului.

Dintre fruntașii și conducătorii noștri au luat parte la adunare: domnii George Pop de Băsești, Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu; dintre fruntașii din comitatul Turda-Arieș domnii Emil Cormoș Alexandrescu, președintele clubului român comitatens, Dr. George Popescu, Dr. Valer Moldovan, Dr. George Pătăceanu din Turda, Coman Șogan și Marius Eleceș, mari pro-

prietari. Acești oaspeți, cari sosiseră încă Sâmbătă seara, au fost găzduiți la dl protopop Solomon, Ioan Rusu și Dr. I. Oltean.

În ziua adunării au mai sosit Dr. Tripson și Dr. V. Onișor dela Bistrița, Iovian Mureșan, Iosif Costin, Emil Pop și Gavrilă Pop, protopopi Dr. Ioan Sâmpăleanu, prof. în Blaj, Dr. Giurgiu, precum și mai toți preoții din jurul Ludoșului, apoi învățători și alți Români fruntași.

A făcut bună impresie conducerea poporului din partea preoților. S'au prezentat frumos țărani din Sânmărtinul-sărat, Agârbiciu, Urca, Tritiu de sus și de jos, Oroiu, Lechința și alte comune.

Toată lumea a tras mai întâiu la biserică, de unde, după slujba dumnezeiască, lumea s'a strâns pe piața Ludoșului. Aci a avut loc adunarea, care a fost deschisă de dl **Emil Cormoș Alexandrescu**, președintele clubului român comitatens. Vorbitorul, în cuvinte frumoase, pune la inima poporului adunat, însemnătatea votului universal, egal, secret și după comune. După aceea mulțumește celor ce au venit din mari depărtări la adunare, cum și celor ce au dat mână de ajutor la buna reușită a adunării.

Dl Cormoș Alexandrescu își încheie vorbirea cu cuvintele neuitatului Bunea: „Vrem să fim Români și dacă cerurile ar pica preste capetele noastre“.

După aceea se constituie biroul adunării: Sunt aleși preșidenți de onoare: George Pop de Băsești și Dr. Teodor Mihali, secretari Dr. V. Moldovan și Dr. G. Pătăcean, iar notari Dr. I. Morariu și Dr. M. Moldovan.

Cea dintâiu vorbire o ține președintele Badea **Gheorghe Pop de Băsești**, care zice între altele: Am venit în mijlocul d-voastră cu dragă inimă, ca împreună să ne sfătuim sub conducerea partidului național despre soarta noastră și a patriei noastre. Partidul nostru are dreptul de a exista (de a fi) ca și alte partide din patrie. Comitetul își face datoria după putință, fără ca să primească vre-o remunerație, ceea ce nici nu cere, ci numai bunăcredința din partea poporului. După aceea amintește, că nu prea suntem una în lupta noastră națională, dar crede că aceasta se va întâmpla în curând.

Vorbitorul următor este dl **Dr. Teodor Mihali**, care descrie starea politică de prezent, iar asupra legii naționalităților zice: Aceasta lege s'a născut între niște împrejurări grele pentru noi, ea ni-a fost dată ca o sfârmitură de mulțumită pentru jertfele de sânge, ce le-am adus tronului și țării. Astăzi, însă, nemeșimea nici chiar aceasta lege nu voesc să o țină și recunoască, ci prin tot felul de ordinațiuni voesc să ne nimicească și acele sfârmituri date prin legea de naționalități. La urmă dl Mihali arată cum partidele ungurești ațâță și lucră ca să desființeze partidul național român. De aceea cu atât mai mare e datoria noastră, ca să ținem strâns la olaltă.

Dl **Dr. Gavril Tripson** arată în vorbirea sa, cât de mare este *dreptul poporului de a lua parte la facerea legilor*. (Asta se întâmplă prin alegerea deputaților.) Dar acest drept al poporului e încălcat de guvernării și cârmuitorii noștri, cari nu lasă ca alegerile să fie libere, ci ori ce alegere se face sub tot felul de asupriri. De aceea trebuie să luptăm pentru libertatea dreptu-

lui de alegere. Vorbirea dlui Tripson a produs o adâncă impresie în mulțimea adunată.

Dl **Dr. Victor Onișor** vorbește despre legile militare, zicând că guvernul de azi dorește, ca armata încă să o prefacă într'o fabrică de maghiarizare. Incheie cu cuvintele: Noi în fața acestor lucruri trebuie să ne întoarcem privirile către tron și să zicem Maiestății Sale: „Impărate, împărate, fă-ne și nouă dreptate!“ (Vorbitorul e aplaudat cu tărie).

Dl **Dr. Romul Boilă**, harnicul și vrednicul nostru luptător dela Dicio-Sânmărtin, vorbește despre însemnătatea ce i-au dat Români votului universal încă dela anul 1881, când această cerere a Românilor a fost luată în programul național.

Dl **Dr. Stefan C. Pop**, care sosește la adunare în decursul vorbirii dlui Boila, spune între altele: Acest comitat are cele mai frumoase pagini în istoria luptelor noastre crâncene, purtate pentru desrobirea țaranului. De aici, din sânul țărânimii s'a ridicat, încă înainte de revoluția franceză, adevărați eroi, cari și-au jertfit chiar și vieța, vrând să sfarme lanțurile iobăgiei, și tot aici s'a născut și eroul vremurilor mari dela anul 1848. Trebuie să purtăm deci grije acestei țărânimii, din care a răsarit atâția eroi. Trebuie să ne îngrijim de micșorarea dărilor și alte multe năcazuri, cari apasă poporul de rând. (Mulțimea aplaudează cu însuflețire).

Fruntașul țaran **D. Iclânzean** ține o vorbire, care a uimit toată lumea dela adunare, prin graiul lui limpede și prin deșteptăciunea cu care își spune păsurile lui. Dacă vom dispune de loc, în numărul viitor vom da întreaga vorbire a acestui țaran fruntaș. Până atunci lasăm să urmeze cuvintele, cu care sfârșește vrednicul țaran. El zice: Fraților, de încheiere vă rog, ca în cele naționale, domn și țaran, să fim una, să ne facem datoria. Să stăm cu toții neclintiți și cu credință pe lângă steagul național. Dumnezeu popoarelor, cel care a susținut prin atâtea veacuri neamul românesc și mai departe ne va ajuta, dacă noi, conducător și simplu luptător, dela vlădică până la opincă, cu toții vom fi una, luptând pentru neamul, limba și legea românească! (Lumea aplaudează. O mulțime de fruntași îl felicită. Insuși dl Mihali îl sărută pe frunte, iar poporul adunat îl ridică pe umeri. Strigătele de „Să trăiască“ nu mai încetau).

Mai vorbesc apoi domnii **Florian Bogdan**, inginer și **Dr. Ioan Giurgiu**.

După aceea urmează dl **Dr. Valer Moldovan** care condamnă tirania și lupta pentru maghiarizare a inspectorului școlar din comitatul Turda-Arieș, cum și nedreptatea, că în acest comitat nu avem nici un slujbaș de Român.

În fine dl Moldovan dă cetire propunerii, prin care se condamnă politica cârmuitorilor țării față de Români.

Dl **Costin**, protopopul Turzii încheie apoi adunarea.

Toți cei de față au plecat apoi către cașă ducând fiecare în inima lui o însuflețire mare pentru tot ce e românesc.

Alte adunări populare sunt plănuite:
La Brașov pe ziua de *Vineri, în 14/27. Octomvrie*, la 2 ore d. a.

La Dicio-Sânmărtin pe ziua de *29. Octomvrie n.*, la orele 12 din zi.

La Cheveresul-mare încă se va ține o adunare populară tot în ziua de 29 Octombrie n., la 2 ore după amiază.

În aceste adunări se va vorbi despre: starea politică din țara noastră, votul universal, legile militare, iar la urmă se vor face propuneri și se vor lua hotărâri cu privire la ținuta politică a Românilor.

E de datoria tuturor Românilor de bine și cinștiți din părțile susnumite, ca să cerceteze cu toții aceste adunări.

Inspectorii școlari.

În toate statele civilizate, inspectorii școlari (în România le zice revizorii școlari) sunt niște slujbași, cari au să supravegheze școalele primare pentruca în ele copii să-și câștige o cultură cât mai temeinică, de care vor avea trebuință mai târziu. Tot ei trebuie să ajute la aflarea mijloacelor, prin cari să se ușureze ajungerea întei. Numai Ungaria se află afară de Europa cu statele ei civilizate, căci numai aici inspectorii caută și propun tocmai mijloace, cari să contribuie nu numai la împedecarea copiilor noștri de-a-și câștiga cultura trebuincioasă, ci chiar și la îndobitocirea lor. Ei adevărat, împotrivindu-se legilor firii și chiar legii de naționalități din patria noastră, cer nici mai mult, nici mai puțin, decât prefacerea tuturor școalelor noastre în școale maghiare, prin ceace ne răpesc dreptul nostru și averea noastră, a naționalității române (și a celorlalte naționalități nemaghiare), dându-le unei singure naționalități din țară, celei maghiare.

În cei treizeci de ani din urmă s'a dovedit cu vârf și îndesat, că maghiarizarea școalelor nemaghiare e mijlocul cel mai barbar pentru a ține în întunecul neștiinței pe copiii naționalităților. La noi se vede lucrul acesta la acei copii nenorociți de Român, cari trebuie, fie de sălă, fie din prostie, să cerceteze școalele populare maghiare, de unde iasă numai *amețiti*, pentrucă n'au fost învățați în limba lor maternă. Și mai mult s'au văzut lucrul acesta la Șvabii din Ungaria de meazăzi, cari înșelați de preoții și învățătorii lor s'au învoit, ca din școalele lor să se scoată limba lor maternă, cea germană, iar acum văd cu groază, cât de proști sunt copiii lor, pentrucă ei n'au putut învăța nici ungurește, dar nici limba lor nu și-o cunosc cum se cade și nu știu scrie nici ungurește, nici nemțește.

Cu toate acestea, inspectorii noștri școlari fac pe orbii și propun mijloace tot mai nelegiuite pentru nimicirea școalelor noastre naționale, cum au făcut în luna trecută la Budapesta, unde se adunaseră într'o conferință.

Mai întâiu ministrul școalelor Zichy, care vrea să ajungă mai „vestit“ decât Apponyi în săvârșirea de fărădelegi contra școalelor naționale, a ținut o vorbire, în care preamăria maghiarizarea. Apoi conferința a primit următoarele propuneri:

Unde nu sunt școli sau și de sunt, învățământul nu se face ca pentru naționalitatea maghiară („ideia“), să se înființeze numai decât școale maghiare. Inspectarea școalelor să se înăsprească. Școalele, cari n'au despărțămintele al 5-lea și al 6-lea să nu mai capete ajutor dela stat.

Aceste propuneri se pot îndeplini numai decât cu ajutorul legii lui Apponyi.

Legea aceasta nu e însă destul de

„națională“ („ideia“). Mai întâiu trebuie urcate lefurile învățătorilor și mai mult, ca să le putem cumpără sufletele. Dacă o parohie plătește pentru susținerea școlii sale confesionale mai mult ca 60 la sută din dările directe către stat, iar cei mai mulți din membrii parohiei cer, ca școala să se facă de stat (adeacă cer ajutorul statului), să li se asculte cererea.

Copiii să fie siliți să meargă la școala de toate zilele până la vârsta de 14 ani. Amenziile (pedepsele în bani pentru ceice nu cercetează școala) să fie mai mari și să poată fi înlocuite prin muncă silnică (adeacă părinții vinovați să fie duși la muncă cum sunt duși robii).

Amenziile acestea să fie întrebuințate pentru susținerea internatelor, cari se vor înființa în fiecare comitat și în cari să fie crescuți și maghiarizați copiii învățătorilor. Așa dară un fel de școală de ieniceri.*

Seminariile pentru învățători să fie maghiarizate și prefăcute în seminarii de stat.

În toate școalele confesionale, limba maghiară, aritmetica, geografia, istoria și constituția să se propună numai în limba maghiară, din cărți maghiare.

Învățătorii, cari primesc jumătate din salariu dela stat, să fie numiți de ministru. Pe învățători îi poate trage la răspundere comisiunea de disciplină a consiliului administrativ comitatens. Și autoritățile bisericesti mai mari îl pot trage la răspundere, dar numai cu știrea inspectorului, care poate opri cercetarea. Așa dară un simplu inspector de comitat să fie mai mare decât consistorul sau capitolul unei metropolii!

Dacă se va dovedi, că o școală confesională nu maghiarizează („ideia“), ea se va închide și statul deschide una maghiară.

Împărțirea orelor și planul special de învățământ să fie și în școalele nemaghiare numai în limba maghiară.

*

Acestea sunt cererile inspectorilor de școale. Dacă ministrul va încerca să înfăptuească numai o parte din ele, va stârni o astfel de furtună, care nădăjduim să ne scape pentru totdeauna de barbara asuprire a culturii noastre naționale române.

Lupta în comitate.

Adunarea comitatului Albei-de-jos s'a ținut la Aiud. Românii au fost reprezentați în număr frumos, dar și toți mameleucii erau strânși, la poruncă mai înaltă, ca nu cumva să biruească opoziția, de data asta compusă nu numai din Români, ci și din Maghiarii lui Justh. Tocmai spre sfârșitul programului de 94 puncte eră pusă cunoscuta-adresă a orașului Vârșeț. Insuși comitele suprem a propus schimbarea programului, punând la ordinea zilei adresa Vârșețului.

Cel dintâiu ia cuvântul dl *Dr. Iuliu Maniu*, care vorbește românește neconturbat, căci abia de mai căraie ici-colea câte un Jidan *magyarul!*, fără să fie băgat în samă. Dl Maniu spune, că nici acum, ca și înainte cu opt ani, congregația nu se poate pronunța contra obstrucțiunii, căci aceasta e o boală pricinuită de întocmirile cele rele ale țării noastre și mai ales de chipul, cum se compune dieta Ungariei, ai cărei

*) Turcii furau în vremile mai vechi copii de creștini, pe cari îi turciau și făceau din ei soldații gei mai dujmănoși în contra creștinilor.

deputați au fost aleși în cea mai mare parte cu ajutorul celor mai ticăloase mijloace, așa că ea nu reprezintă voința țării. De aceea propune în numele partidului național român:

că preste adresa orașului Vârșeț să se treacă la ordinea zilei, căci dieta din Budapesta nu reprezintă voința popoarelor țării, iar guvernul de acum, eșit dintr'o astfel de reprezentanță, să i-se voteze neîncredere;

congregațiunea să ceară dela dieta luarea dela ordinea zilei a proiectelor militare, cari împovărează popoarele țării din samă afară, și încă numai pe unii dintre cetățeni, căci și legile despre dări sunt nedrepte;

congregațiunea să ceară înfăptuirea fără amânare a legii electorale pe baza (temeiul) votului universal, egal, secret, direct și pe comune; în cercuri alcătuite pe temeiul egalității naționale între toate popoarele țării;

cu privire la adresa orașului Vârșeț să nu se decidă nimic, căci nici nu aprobăm, nici nu desaprobat obstrucția într'o dietă ca cea din Budapesta.

Din partea justhiștilor au vorbit trei membri, cari au propus să se aprobe obstrucția.

Dintre guvernamentali a vorbit Jidanul Mayer — vestitul deputat Mayer! —, dar așa de prost, încât au răs toată lumea de el.

Votarea nominală s'a făcut după amiază. Toți Jidanii și toate slugile celor mari au votat cu aceștia, așa că s'a primit propunerea de-a condamna obstrucția, s'a primit însă propunerea pentru votul universal (dar așa cum îl înțelege Justh, cu sugrumarea noastră). Dintre Români au mai vorbit cu bărbăție domnii *Dr. I. Sâmpăleanu* și *Dr. Nicolescu*, precum și părintele *Roșianu*.

S'au mai hotărât ziua de 25 Noembrie 1911 pentru alegerea nouă de membri la *Vingard*, fiind alegerea cea dintâiu nimicită din cauza, că au reușit tot Români. Dl *Dr. Maniu* cere, să se numească președinte al alegerii părintele canonic *Dr. Marcu*, dar n'au vrut, ci au numit pe unul *Takács*, învățător în Ocna-Sibiului. Românii din cercul *Vingardului* își vor ști face datoria.

S'a mai hotărât, ca să se ceară dela ministrul de interne să aprobe cât mai curând *statutul* comitatens, care hotărăște *închiderea crâjmelor* de Sâmbătă seara până Luni dimineața, ori din ajunul sărbătorilor până a doua zi de sărbătoare.

Comitatul Turda-Arieș. La adunarea de toamnă a comitatului Turda-Arieș au luat parte, între alții, domnii *Emil Cormoș-Alexandrescu*, președintele clubului național român, *Dr. V. Moldovan*, *Marin Elecheș*, *Dr. G. Popescu*, *Coman Șogan*, *Nicolae Rațiu* ș. a.

Dl *Dr. V. Moldovan*, avocat în Turda, și-a ridicat și de astădată cu tărie glasul pentruca să dovedească îndreptățirea luptei ce o duce partidul național român în numele întregului popor român. Când a amintit de partidul național, parte mare dintre Jidanii și Maghiarii au început să urle, că nu vor să recunoască partidul național român. Le-a răspuns bărbătește dl *Moldovan*, că nu e lipsă de recunoașterea lor, căci partidul național român există și nu e Român cinstit, care să nu fie membru al lui.

A trecut apoi în vorbirea sa la dreptul electoral. Aici a arătat, că nu numai Românii se cred îndreptățiti a cere schim-

barea legii electorale nedrepte, ci chiar și între Maghiari se găsesc oameni iubitori de dreptate, cari nu se sfiesc a mărturisi, că nouă ni se face nedreptate. S'au mirat toți, când dl Dr. Moldovan a cetit din gazeta kossuthistă „Elenzék“ din Cluj aceea ce scrie un domn maghiar, cu numele Dr. Bognar, în privința aceasta. El zice adecă: „E greșală a scoate naționalitățile din dietă. Din contră, e de lipsă, ca naționalitățile să fie reprezentate în dietă potrivit cu numărul lor și acolo în fața țării întregi să-și poată spune nemulțumirile, cererile și dorințele lor. La aceasta le îndreptățește chiar și dreptul, ce trebuie să-l recunoaștem fiecărui om“.

Dl Moldovan și-a încheiat frumoasa vorbire făcând următoarea propunere:

Congregațiunea să ceară atât dela guvernul țării cât și dela dietă, ca lăsând la o parte toate celelalte lucrări să se apuce numai decât de înfăptuirea reformei electorale, făgăduită de-atâta timp și așteptată cu atâta căldură din partea popoarălor patriei. Aceasta reformă să se facă în temeiul votului universal, egal și secret.

Numai o astfel de reformă electorală e în stare să aducă din nou ordinea constituțională și să facă cu puțință dietei să muncească. Numai votul universal poate să pună temeiul pentru o Ungarie mai poporală, care să asigure deopotrivă fericirea și propășirea culturală, economică și politică a tuturor cetățenilor și a tuturor naționalităților din aceasta patrie.

Propunerea n'a fost primită, cu toate acestea învingerea a fost a noastră, căci și oameni mai de samă dintre membri maghiari au aprobat (primit) cele spuse de dl Moldovan.

Comitatul Caraș-Severin. In adunarea de toamnă a acestui comitat s'au prezentat cunoscutele adrese ale orașului Vârșeț în contra obstrucțiunii din dietă și pentru votul universal. Majoritatea membrilor (viriliști și străini) au primit propunerea comisiei administrative contra obstrucției, cu toată lupta dusă de membrii partidului național, domni Dr. Dobrin, Dr. G. Popovici, Dr. V. Braniște și Dr. C. Brediceanu, cari toți au luat cuvântul la obiecțiile de interes mai mare. Ce privește îndeosebi adresa orașului Vârșeț, dl Dr. V. Braniște a ținut o vorbire mai lungă, în care a arătat toată ticăloșia sistemului de astăzi, care este o minciună. Obstrucția se poate face numai fiindcă regulamentul dietei e astfel croit, ca tocmai să se poată face obstrucție. De altminteri dacă majoritatea dietei ar fi cu adevărat aleasă și trimisă de popor, ceice fac obstrucția ar fi măturați în 24 de ore de-acolo. Dar știm cum s'au făcut alegerile pentru dietă. Și cu aceleași mijloace nelegiuite s'au făcut și alegerile membrilor pentru congregație, care încă e numai o codiță a majorității din dietă și nu cutează să cârcească nimic contra guvernului. De aceea propune, ca să se treacă la ordinea zilei preste adresa orașului Vârșeț.

Ce scriu alte gazete?

„Telegraful Român“ (Sibiu). Bun comun, bun național e limba fiecărui popor, prin urmare și limba noastră românească, la care am ținut totdeauna și ținem și acuma toți cu atâta sfintenție. Suntem îndreptățiți să ni-o iubim, să ni-o păstrăm

și să ni-o desvoltăm, pentru a o putea lăsa și noi moștenire urmașilor noștri, în-tocmai cum noi am primit-o moștenire dela înaintași, dela strămoșii noștri.

Să ne ținem deci toți de frumoasele învățături, pe cari ni le-a dat venerabilul președinte al „Asociațiunii“, dl Andreiu Bârseanu, în memorabilul (vrednic de ținut în minte) său discurs de deschidere din Blaj, cu privire la cultivarea graiului național și „să grăim orișunde și față de orișicine cu mândrie acest graiu, care s'a arătat destoinic a exprima (rosti) orice cutare, cât de înaltă, orice simțire, cât de adâncă. Să-l iubim din toată inima, să-l păzim ca lumina ochilor și să-l apărăm chiar cu prețul sângelui nostru, toți, fără deosebire: bărbați și femei, tineri și bătrâni“. Căci făcând astfel nu facem alta, decât aceea ce au făcut și strămoșii noștri: luptăm mai mult pentru limbă decât pentru viață, luptăm pentru cel mai prețios bun național, pe care-l avem ca popor român.

„Unirea“ (Blaj). Ziarele noastre și după ele și cele unguerești publică știrea, că 220 preoți ortodocși (gr.-or.) neumiți din părțile bihorene au prezentat vicarului Vasile Mangra dela Oradea o adresă de aderență, în care resping atacurile adresate lui de presa românească în un ton așa de nevrednic și-l preamăresc pentru vorbirea lui în dietă. Rele vremuri am ajuns, de păcatul se preamărește, iar virtutea se batjocorește!

„Österreichische Rundschau“ (Viena). Contele Andrassy, care în decursul său a vrut să vestejească pe contele Khuen-Hedervary ca pe un prea slab apărător al ideii naționale maghiare în armată, uită, că toate aceste dorințe, cu cari gentri*) nu lasă în pace pe Impăratul, se pot rosti numai până când ei sunt sprijiniți de Domnitorul din Viena. Din mila Impăratului-Rege au ei stăpânirea; când însă Coroana (adecă Domnitorul) se va convinge, că nu poate face treabă cu aceasta alcătuire nefirească, care e numai o închipuire despre reprezentarea popoarălor, atunci s'a isprăvit cu domnia gentrilor. Ar fi destul să-și retragă Coroana mâna ocrotitoare de deasupra lor și să lase altor clase (pături de cetățeni, adecă țăranilor, meseriașilor, negustorilor) dreptul de-a-și spune cuvântul — și contele Andrassy ar vedeă, cât de departe ar ajunge cu „ideia națională maghiară în armată“.

Ori crede el serios, că marea majoritate a poporului, care formează azi minoritatea (cei puțini) adusă la o tăcere de mormânt, va lupta cu înflăcărare pentru pajura unguerească ori pentru limba de regiment maghiară? „Națiunea“ privilegiată uită mereu, cărei împrejurări datorează, că e singura stăpână în Ungaria și că numai prin răbdarea fără păreche a coroanei se explică faptul, că gentri pot îndrăzni mereu să se ridice împotriva Aceluia, căruia îi datoresc starea lor politică privilegiată.

*) Gentry se numesc nemeșii și urmașii lor, cari ne stăpânesc astăzi, așa că toate nedreptățile, pe cari le îndurăm, nu ne vin dela naționalitatea maghiară, ci dela nemeșii ei întovărășiți cu magnații (conții și baronii) și Jidani. Toți aceștia se gândesc cu groază la ziua, când popoarăle vor scutura jugul și gentrii, cari trăiesc ca niște paraziți (animale, cari se hrănesc din sângele altor vietăți, ca de pildă puceii, căpușele ș. a.), vor scăpa puterea din mână și vor trebui să muncească.

Stiri politice din străinătate

Războiul turco-italian. Știrile, cari sosesc despre acest războiu, până acum foarte puțin sângeros, sunt încă tot încucate. Iată pentru ce. Italienii dau drumul numai la știri de-acelea, cari îi arată pe ei viteji, pe puținii Turci, cari au fost în cetatea Tripolisului fricoși și morți de foame. Tot ei trimit telegrame în toată lumea, vestind, că mohamedanii (Arabii, Maurii etc.) din țara întregă a Tripolisului i-au primit cu brațele deschise, mulțumind lui Allah (Dumnezeu), că i-a scăpat de Turci. Când au izbutit să scufunde cu împușcături de pe corăbiile uriașe italiene câteva torpiloare și contra-torpiloare turcești,*) gazetele italiene au izbucnit în strigăte de bucurie, de par'că ar fi prăpădit întreaga flotă turcească.

Turcii iarăși trimit mereu vești, că toată suflarea de lege mohamedană se va scula contra Italienilor cutropitori și-i va șterge de pe fața pământului tripolitan. Căci în Turcia nu cutează să între Italienii de teama celorlalte Puteri europene.

Știrile, cari par mai adevărate, sunt următoarele: Italienii au cuprins orașul Tripolis și puțină oștire turcească de-acolo s'au retras în pustie. După știrile italiene, soldații turcești sunt amenințați să moară acolo de foame, după știri turcești ei sunt mai bravi ca oricând și atacă mereu pe Italieni. Aceștia ar fi perdat în portul dela Tripolis trei corăbii mari de războiu, cari s'ar fi scufundat în urma împușcăturilor tunurilor turcești. Italia trimite la Tripolis din nou o mulțime de corăbii încărcate cu soldați, munițiuni (prav de pușcă și gloanțe), precum și cu de-ale mâncării. Turcia nu poate trimite nimic, căci îi e teamă, nu cumva flota ei (corăbiile), care e cu mult mai slabă decât cea italiană, să fie nimicită de aceasta.

Atât în Italia, cât și în Turcia, guvernele nu mai lasă gazetele să publice știri despre războiu cum află sau vreau ele, ci cum vreau guvernele.

Guvernul turcesc și Turcii-tineri trimit mereu apeluri către Puterile europene, ca să se amestece ele în ceartă și să caute să potolească războiul. Italia spune însă, că ea nu vrea să știe de pace până ce Turcia nu-i dă Tripolisul, iar Turcia spune, că nu dă nici o palmă de loc din pământul turcesc.

După cum se vede din cele spuse până acum, nu prea e vorba de un războiu cu lupte mari între armate mari. Primejdia pentru pace e de-a se căuta mai mult în împrejurarea, că războiul acesta ar putea ușor să se întindă și în Turcia europeană, mai ales din cauza statelor mai mici din vecinătatea Turciei (Grecia, Muntenegru, Bulgaria și Sârbia), cari toate sunt lacome după o bucătică de pământ turcesc. Turcia și-a mobilizat armata și înspre granița acestor țări. Vecinii ei încă și-au mobilizat cel puțin o parte din armatele lor, așa că trebuie numai o scânteie, ca focul să izbucnească. Din fericire, scânteia aceasta nu va cădea, cel puțin până când scriem acestea e nădejde de pace la noi. Atât în Grecia, cât și în celelalte state vecine Turciei, au trimis guvernele Puterilor un fel de poruncă, să fie liniștite, căci Turcia nu le va ataca.

Ministri Puterilor lucrează pe lângă guvernul turcesc și cel italian să găsească un modru de împăcare. Să nădăjduim, că vor afla unul, ca să scăpăm de primejdia unui războiu mare.

*) un fel de corăbii mici, cari trimit gloanțele din tunuri pe sub apă, contra-torpiloarele sunt astfel de corăbii mici, cari să prăpădească torpiloarele.

Literatură și știință

Mihail Eminescu.

Intr'alt loc al foii noastre am dat știri despre serbările dela Galați aranjate în legătură cu desvălirea monumentului marelu poet al națiunii române, *Mihail Eminescu*.

Eminescu s'a născut la anul 1850 în Moldova. Și-a făcut studiile în Cernăuți, Blaj, Viena, a avut deci prilej să cunoască viața românească de pretutindeni cu întreaga comoară, ce cuprinde sufletul românesc. El, cel dintâiu, a cântat amarul asupririi noastre în *Doina*, care va trăi, cât va trăi și neamul nostru:

Dela Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.

Dar poeziile lui atât de adânci și atât de frumoase ca formă au ajuns de mult un bun al întregului neam și rar se va mai găsi astăzi casă de Român cu conștiință națională, în care să nu se găsească.*) Găsim de cuviință cu acest prilej să arătăm câteva din ideile lui Eminescu cu privire la noi cei dincoace de Carpați. Năcazurile vieții l-au silit să-și câștige pâinea ca redactor la *Curierul de Iași* și la *Timpu* din București. In gazetele acestea, une-ori și în *Familia* dela Orade, precum și în *Albina* din B-pesta își arată el părerile și dorințele pentru fericirea neamului întreg. Scrierile acestea le-a adunat și publicat tot dl Scurtu.

Iată ce zice Eminescu într'un studiu mai lung publicat în *Curierul de Iași*, în mai multe numere din anul 1876:

Constatăm mai înainte de toate, că Românii nu sunt nicăiri coloniști, venituri, oamenii nimăru, ci pretutindeni, unde locuiesc sunt autohtoni, poporație nepomenit de veche, mai veche de cât toți conlocuitorii lor. Căci dacă astăzi se mai ivește câte un Neamț**) singular, care caută să ne aducă de preste Dunăre, nu mai întrebăm, ce zice un asemenea om, ci ce *voeste* el. Nici nu mai e astăzi vorba de chestiunea originii (obârșiei) noastre, mai ales că o asemenea interesantă chestiune nu este de aici o importanță. Daci sau Romani, Romani sau Daci: e tot una, suntem Români și punctum. Nimeni n'are să ne învețe ce am fost sau ce ar trebui să fim; voim să fim ceea ce suntem — Români. A mai discutat asupra acestui punct sau a crede, că frica de Ruși ne-ar ademeni să ne facem Nemți sau întors (în Bucovina), sau cum cred Ungurii, că de frica acestor doi ne-am putea vedea trași pe sfoară să ne contopim cu nația maghiară, toate acestea sunt închipuiri de școală; limba și naționalitatea românească vor peri deodată cu Românul material (cu trupurile Românilor), cu stângerea prin moarte și fără urmași a noastră, — nu prin desnaționalizare și renegare. A prigonii naționalitatea noastră nu însemnează însă a o stânge, ci numai a ne nă-

căji și a ne învenina împotriva prigonitorilor. Ș'apoi ni-se pare, că nici un neam de pe fața pământului nu are mai mult drept să ceară respectarea sa decât tocmai Românul, pentru că nimeni nu este mai răbdător față de alte neamuri decât dânsul. Ni-se pare deci, că pe pământurile noastre strămoșești, pe cari nimeni nu le stăpânește după dreptul războiului, am avea dreptul să cerem să ni se respecte limba și biserica, precum le-am respectat-o noi tuturor.

Ce se va zice, dacă în Ungaria vom vedea pe Români, *mai cu seamă* pe Români, tratați în mod cu totul excepțional (cum nu se tratează alții). Lasă, că Transilvania e de atâta amar de ani într'o adevărată stare de asediu (ca pe vreme de războiu), lasă că înlăuntrul ei se aplică o altă lege electorală și e preste tot lăsată la bunul plac al înțelepciunii ministeriale din Pesta; dar poporul românesc e chinuit de guvernării săi. Procese urbariale îndreptate contra averii lor private, legi electorale îndreptate contra voinții lor legitime, voturi virile (de viriliști) în municipii (comitate și orașe mai mari) pentru a îneca voturile locuitorilor, cu un cuvânt un păin-giniș întreg de măsuri arbitrare (după bunul plac), adaus prin călcarea zilnică a tuturor dispozițiilor din lege, care au mai rămas în favoarea naționalităților.

Dacă cu Maghiarii ar fi de vorbit, atunci ar vedea ei înșiși, că noi Românii fără ei suntem slabi și ei fără noi asemenea; dar văzând, că tocmai pe Români îi tratează mai excepțional decât pe toți, îi vom lăsa cu durere în plata lui Dumnezeu și în orbirea, în care i-a bătut demonul mândriei și al deșertăciunii, căci fără a fi ei înșiși o primejdie mare pentru naționalități, prin întovărășirea lor cu elementul evreo-german se perd pe ei și pe toți împreună.

In felul acesta, glasul puternic al nemuritorului nostru poet răsună adeseori în gazetele numite. De aceea cu dragoste și duioșie vom păstra în veci amintirea acestui mare suflet, care a muncit totdeauna pentru *întreg* neamul românesc.

Observări dela sate.

— In formă de poezii populare, cu o ilustrație. —

Am mai scris încă odată
Despre pâri și judecată.
Și crede-am c'ați învățat,
De procese v'ați lăsat.
Dar am văzut cu mâhnire:
Pe țaranul nost din fire
Nu-l scoți, cu una cu două
Nu 'ncepe viață nouă.
Ci ține cu îndârjire
Ca și la o moștenire,
La obiceiuri cari az
Aduc pagubă, năcaz;
Ba rușine și ocară
Pe noi toți cei dela țară.

Căci a fost chiar un scandal
Ce-am văzut la tribunal
Numa'n zilele trecute
Gangurile chiar umplute,
De femei și de bărbați.
Oameni săraci și bogați,
Ca la moară așteptând
Să le vie și lor rând,
Să-și spună năcazul lor
Domnului judecător.

Dar ceea-ce m'a mirat
Și prea mult m'a întristat
A fost, că tineri, bătrâni,
Erau cu toții Români.
Și erau toți dela sat,
Și sărac cât și bogat.
Și doar numai doi erau
Cari altă limbă vorbeau.

Ah! gândeam în gândul meu,
Bătaia lui Dumnezeu
Să vede a fi pe noi,
Că dăm ca racu'napoi
In loc de-a ne cuminți,
De procese-a ne feri
Tot mai mult ne încurcăm,
De procese ne-acățăm,
Tot mai des aruncăm banii
Pentru cari muncim cu anii.
Pentru câte o găină,
Rătăcită în grădină,
Ne certăm, ne țigănim,
La judecată pornim,
Perdem zile de lucrat
Și bani pe la avocat.
Ne mâncăm avutul tot
Pentru pagubă de-un zlot,
Pentru-o vorbă zisă'n vânt
Ne vindem și din pământ,
Numai să ne judecăm
Prostia s'o arătăm.

Dintre cei mulți am vorbit
Cu unul, care-a venit
Să pârască pe-al său frate
Pentru-o mierță de bucate.
Altul spunea c'o vecină
I-ar fi furat o găină,
O femeie tot așa
Spune, că vecină-sa
I'ar fi vătămat onoarea,
Deci a venit cu plânsoarea.
Aici, să ceară dreptate
După paragraf din carte.

Dar să 'ncet cu număratul
Cine-o vrea asculte sfatul:
Iertați celorce greșesc,
Să vă ierte cel ceresc.
Și nu vă mai judecați.
Banii nu vi-i mai mâncați,
Că-i păcat de Dumnezeu
Și vă stă așa de rău,
Ba faceți rușine mare
Neamului, și supărare,
Când pentru-o nimica toată
Alergați la judecată.

*) La librăria Minerva din București au apărut edițiuni ieftine ale tuturor poeziilor lui Eminescu, cu îngrijirea dlui Ioan Scurtu. Cartea se poate cumpăra prin librăria noastră, tot așa și *Scrieri politice și literare* de M. Eminescu, ediție deasemenea ieftină, care trebuie să împodobească biblioteca fiecărui preot și învățător al nostru.

**) Cum a fost Rösler și cum sunt mai ales Sașii, cari vor să dovedească dreptul de stăpânire al munților *noștri* cu minciuna, că ei s'ar fi pomenit aici și *noi* am venit *după* ei! Red. „F. P.“

Aștept c'aceste cuvinte,
Să le luați bine-aminte.
Și celce'n cap are rost,
Mai bin' ierte-i celui prost.
Căci cum zice'n rugăciune:
Iartă-ne nouă stăpâne
Păcatele ce le-avem

Precum altora iertăm!

Deci altora să iertăm,
Să nu ne mai judecăm,
Și cu toți să ne ferim
Altora să nu greșim!

Petrea Dascălul.

Proverbe din Tripolis.

Cele care cucuruz, găsește ușor pe cineva,
ca să-i împrumute făină. — Când e vorba de-a
bate pe-un câne, bate se găsește destule. — Când
se îmbogățește cineva, păreții casei i se par strâmbi.
— Ori cât de înalt e copacul, frunzele lui cad
tot la pământ. — De soarte nu scapi nici că-
lare fiind.

Supunerea arabilor în Tripolis.

Cu privire la războiul turco-italian, până acum n'au sosit știri, din cari să se poată vedea sigur, că azi-mâine se va încheia pace, sau că se vor da lupte mai mari. Sunt numai știri de tot felul, venite din izvor italian sau turcesc, și astfel aceste știri părtinesc sau pe unii sau pe alții.

Din partea Turciei, în zilele din urmă s'a lătit vestea, că ea nu e de părere a încheia pace dacă Marile Puteri nu-i garantează o pace cinstită și onorabilă. Intre astfel de împrejurări nu se vede de loc puțința unei împăcări. — În Paris și Berlin încă nu mai e multă nădejde, de-a se face pace.

Pe de altă parte Italienii voesc să scoată banii turcești din Tripolis, introdu-

când bani italienesci. Tot asemenea se vestește din Roma, că Italia cere alipirea Tripolitaniei la ea, dar fără a-i mai da Turciei despăgubirea promisă mai înainte de 80—90 milioane. Asta din cauză, că Italia a avut până acum câteva sute de milioane spese cu războiul.

Alte știri din Roma mai spun, că la comanda generală din Tripolis au sosit la începutul acestei săptămâni 150 de ofițeri turci, cari și-au predat armele. Părerea generală este, că din lipsă de ofițeri, de merinde și altele, trupele turcești vor trebui să se predeie în curând, deși au porunci contrare dela Constantinopol.

Italienii au prins într'o zi 120 de că-

mile, cari erau încărcate cu de-ale mâncării pentru trupele turcești. Se mai știe, că între soldații italieni din Tripolis bănuie holera. (Vezi și cele scrise la Știri politice din străinătate).

Chipul nostru ne arată momentul, când mai mulți Arabi din Tripolitania s'au dus înaintea comandantului italian Aubry, care se afla pe un vapor de războiu, pentru a-i se închina comandantului și a-l încredința de supunerea lor față de Italieni. Delături, în stânga, stau ofițeri marinari italieni, în frunte cu Aubry, iar înaintea lor Arabii cad în genunchi și se roagă, jurându-le supunere Italienilor. Sus se văd țevile tunurilor, cari sunt așezate pe vaporul de războiu.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 19 Octombrie n.

Sărbarea lui Eminescu. La 9 Octombrie v. se va desvâli un monument al lui Eminescu în orașul Galați (România). Cu acest prilej se vor da și niște serbări vrednice de cel ce a fost nu numai cel mai adânc poet al neamului nostru, dar a îmbrățișat cu sufletul său cel mare neamul românesc de pretutindeni. La serbarea aceasta va lua parte și ministrul de culte și instrucție al României, dl Constantin C. Arion. Vorbiri vor ține domnii Nicolae Iorga, Vasile Goldiș, delegatul Comitetului național, Sextil Pușcariu, profesor la universitatea din Cernăuți, Oct. C. Tăslăuanu, secretarul Asociațiunii, T. V. Stefanelli (din Bucovina), membru al Academiei Române ș. a. Se va da un concert, iar seara va fi un banchet în onoarea dlui ministru.

DI Xenopol și „Budapesti Hirlap“. În numărul trecut am dat și noi o parte din frumosul articol istoric al dlui Xenopol. În foaia ungurească „Budapesti Hirlap“ din Budapesta s'a și apucat un șovinist*) (pare a fi Iancsó Benedek, cel plătit de toate guvernele ungurești să scrie împotriva noastră) să batjocorească pe Români, spunând, că ei n'au avut niciodată drepturi în țara noastră, cu toată știința, că tocmai în bibliotecile ungurești se găsesc documentele, cari dovedesc drepturile noastre cele vechi.

Un nou dar al Regelui României. Regele României a dăruit când cu serbările dela Iași 300,000 de lei, pentru că să se ajute studenții săraci dela Universitatea din Iași. O astfel de fundațiune a făcut de mai de mult și pentru studenții din București. Casele acestei fundațiuni se află preste drum de palatul Regelui.

Sborul lui Vlaicu la Iași. După reîntoarcerea în România, aviatorul nostru Vlaicu a fost chemat de Majestatea Sa, Regele Carol la Iași, unde erau serbările cele mari pentru jubileul de 50 de ani al Universității și desvâlirea monumentului lui Cogălniceanu. Aici a sburat dl Vlaicu mai frumos ca totdeauna, încunjurând cu aeroplan de două ori orașul Iași și sburând apoi înspre mănăstirea Cetățuia, unde se află Familia Regală. Regele și membrii familiei i-au strâns mâna și l-au felicitat pentru isprava făcută, cu care aduce atâta cinste neamului românesc.

Român decorat. Impăratul a dat dlui Dumitru Florian, căpitan în regimentul 64 de infanterie, Crucea de aur pentru merite. Felicitările noastre acestui brav căpitan și vrednic dascăl al feciorilor noștri din armată.

Regele României și tovarășiiile sătești. Înainte de-a pleca la manevre și apoi la serbările dela Iași, Regele Carol a primit în audiență (să le asculte rugămintea) câțiva delegați ai tovarășiei țărănilor din Blejești (județul Bacău, România). Regele s'a interesat foarte mult de starea tovarășiei, care are o bancă cu un

*) Șovinistul e un naționalist bolnav la minte, care nu numai, că nu recunoaște nimic bun la alt popor, dar vrea să nimicească pe cei de altă limbă și să-i contopească în neamul lui,

ține cu arândă o moșie de 4200 jugăre. Foarte mulțumit a fost Regele, când a aflat, că tovarășia a avut în cursul anului un câștig curat de 9000 de lei, din cari 2000 lei i-a dat pentru țărani pângubiți de vărsările cele mari de apă din Moldova.

— Vedeți, zise Regele, cât de mari sunt foloasele tovarășiiilor. Câștigurile în loc să încapă în mâinile unei singure persoane, se împart la mai mulți, asigurându-le o soartă mai bună.

Țăranii noștri la Blaj. Revista „Cultura Creștină“ din Blaj are despre purtarea poporului nostru când cu serbările dela Blaj niște vorbe prea frumoase, din cari dăm și noi o parte. Iată, ce zice: Purtarea exemplară (bună), ordinea admirabilă (frumoasă), curajul și siguranța în mers, bunăcuviința în vorbă înțeleaptă, privirea vioaie și înțeleaptă a poporului și curățenia hainelor frumos lucrate, ce le purtă, n'au putut fi rezultatul unei învățături de o zi două, cu atât mai puțin o spoitură, ci urmarea unei serioase munci culturale de mulți ani. În întreaga ființa poporului dela serbări s'au arătat comorile religioase morale și intelectuale, ce Dumnezeu le-a păzit ascunse, în atâtea veacuri vitrege, în cele mai adânci pături ale sufletului său. Am auzit declarația făcută de dl primpretor al Blajului, că poporul s'a purtat bine și că om beat nici n'a văzut. La serbări, deși în întreg Blajul eră om lângă om, nu s'a întâmplat nici furturi, nici certe, nici bătăi, nici beții.

Sedința literară festivă la „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ va avea loc Joi în 26 Octombrie n. c., când dl profesor seminarial Dr. Silvia Dragomir va ținea o prelegere interesantă.

Școală maghiară în Cisnădie. Ministrul de instrucțiune a deschis o școală de stat în Cisnădie, la care umblă copiii Țiganilor și ai Românilor de-acolo. Sașii, cari știu prețuî învățătura numai în limba maternă (la ei cea germană) s'au hotărât să griască, ca nici un copil de Sas să nu calce în școala aceasta străină.

DI Dr. Stefan Laday, avocat în Sibiu, și-a mutat cancelaria advocațională din edificiul „Albinei“, în strada Șaguna (Mühlgasse) Nr. 7.

Isus Hristos descris de un martor de pe vremea petrecerii Domnului pe pământ. Este foarte interesant documentul pe care-l publică în traducere o revistă bisericească din Chișinău (Basarabia).

Documentul acesta este o scrisoare adresată Cesarului (Impăratului) de către Publius Lentulus, care pe vremea lui Hristos era guvernatorul Iudeei. Scrisoarea a fost găsită la Roma, în biblioteca Lazariștilor (călugări).

Iată scrisoarea:

„Despre bărbatul acesta, scrie Lentulus, se vorbesc zilnic lucruri extraordinare. El învie morții și vindecă bolnavii. Are talia mijlocie, iar înfățișarea binevoitoare. Părul capului are culoarea nucilor grecești coapte, lung până la umeri și lucios. Cărarea pieptănăturii e în totdeauna pe la mijlocul capului, așa cum e în general obiceiul locuitorilor din Nazaret. Barba ondulată, de aceeași culoare ca părul capului, e mare și împărțită în două părți. Căutătura

mare și împărțită în două părți. Căutătura îi este aspră și puternică ca și razele soarelui; nimeni nu poate să privească țintă în ochii lui. Se zice că nimeni nu l'ar fi văzut să râdă, dar în schimb foarte de multeori a fost zărit plângând. E foarte modest și de aceea și înfățișarea lui e cât se poate de măreață. Umblă cu picioarele goale și capul descoperit. Se zice că un asemenea om n'a mai fost nici odată văzut în părțile acestea. Evreii răi, caută să-i facă tot felul de neajunsuri.

Mama lui e foarte frumoasă. O asemenea frumusețe nu s'a mai pomenit prin părțile acestea. Mulți spun că el e Dumnezeu, iar alții, o, Cesare, că ar fi dușmanul tău“.

Cum au scăpat doi tâlhari din București. Doi tâlhari aveau să fie aduși dela temnița din Doftana (județul Prahova) la închisoarea din Văcărești (lângă București). Dela gară la închisoare i-au pus într'o dubă, o căruță ca un vagon. Fiind noapte și ajutați de duruital roatelor, tâlharii au tăiat cu o bucată de ferestrău, prinsă de cine știe unde, fundul dubei și s'au lăsat jos. După ce au ajuns în curtea închisorii din Văcărești, păzitorii au aflat gaura și fuga celor doi tâlhari. Numai decât au plecat jandarmi călări în toate părțile, dar abia dimineața au dat de unul, ascuns până la gât într'o baltă, jumătate mort de frig. „Lasă pușca, domnule jandarm“, zise fugarul, „că și așa m'am săturat de frigul, ce l-am dus“. Eră numai în cămașe și ismene, căci hainele de rob le aruncase, iar în București e cam frig noaptea. Celalalt fugar n'a fost încă prins până Luni.

Desmintire. Primum următoarele: Onorată Redacție! Vă rog să binevoiti a da publicității, că cele cuprinse în „Foaia Poporului“ Nr. 31, sub titlul „Un învățator român ca prigonitor al tricolorului“ nu corespund adevărului, ci este o minciună în gradul superlativ. Cel ce a scris voește să mă terfelească, căci numai eu sunt învățator în comuna Saschiz, cu toate că nu mi-a spus numele.

La aceea petrecere nu am luat parte, căci am lipsit din comună, cu atât mai puțin nu am văzut, că a purtat tricolorul sau nu. Pe acel „Un binevoitor“ vă rog ca să îl provocați a dovedi cu acte tot ce cuprinde acel pasagiu mincinos și a se da publicității cu numele, căci dacă ar fi fost un om onest și drept, pretindea ca să fie scris la urma acelei minciuni. Saschiz, la 1 Octombrie st. n. 1911. Cu toată stima: Nicolau Dragomir, învățator.

Nota redacției. Din parte-ne observăm, că în afacerea aceasta cu tricolorul primisem o corespondență mai lungă. Noi am dat numai esența din ea, fără a-l numi pe dl Dragomir, pe când în corespondență era numit și învinuit cu multe. Cauza era însă prezentată de așa, că nu puteam trece preste ea, fără a o aminti. Și ne mirăm, cum de cineva e în stare să pună pe hârtie așa ceva, dacă n'ar corespunde adevărului? De aceea așteptăm dela trimițătorul corespondenței noastre, ca să clarifice lucrul. Dar scurt și cuprinzător, cum face dl Dragomir. Multe tirade nu se pot publica, ci numai ce e de căpetenie. Iar pentru cine scrie ceva, dar la urmă n'ar putea dovedi, avem noi alt ac de cojocul lui. O spunem aceasta pentru toți aceia, cari voesc să scrie vre-odată ceva la foaie.

Moartea unui Român din Ardeal în România. În sala de ședințe a tribunalului din Galați a murit fără veste procurorul G. Drăgănescu, care după naștere era Român din Brețcu (comitatul Treiscaune). Moartea aceasta a pricinuit multă durere la toți cunoscuții lui, căci era un om vrednic.

Societatea de lectură „Andrieu Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1911/12 în ședința ținută la 2/15 Octombrie 1911 sub presiunea Prea Cuv. Sale Dr. Eusebiu Roșca director seminarial în modul următor: Președinte: Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial, Vicepreședinte: Grigorie Vermeșan, cleric cursul III, Notar I: Ioan Magda, cl. c. III, Notar II: Aurel Ștefan, cl. c. I, Cassar: Ioan Ciuca, cl. c. II, Controlor: Vasile Debău, cl. c. III; Bibliotecar: Ioan Sandu, cl. c. II, Vice-bibliotecar: Silviu Teșosu, cl. c. I, Econom: Ilarion Bratu, cl. c. II. Membri în comisiunea literară: Petru Chirca, cleric cursul III, Alexandru Man, cl. c. III, Ilie Paștină, cl. c. III, Dionisie Bucur, cl. c. II, Mircea Oprea, cl. c. II, Romul Popa, cl. c. II, Constantin Bodea, cl. c. I, Iosif Indrieș, cl. c. I, George Rimbaș, cl. c. I.

Fapte rușinoase. În timpul din urmă s'au întâmplat două lucruri, cari arată cât de rău crescuți sunt unii dintre „cavalerii” unguri. La Cluj a venit un ofițer englez, dl Drake Brockman, care voia să viziteze pe ofițerul Bánffy, pe care-l cunoștea. El s'a dus la comanduire, ca să întrebe, unde-l poate găsi. Acolo a dat preste un funcționar maghiar, civil, pe care l-a întrebat de Bánffy. Fiindcă Englezul vorbea foarte rău nemțește — ungurește nu vorbește nimeni afară de Ungaria — nu s'a putut înțelege, așa că l-a rugat pe funcționar să-l ducă la ofițerul Bánffy. Ungurul fudul a sărit atunci în sus și i-a dat Englezului cu palma chipiul de pe cap. Englezul, om bine crescut, nu și-a pierdut liniștea, ci a arătat cele întâmplate la comanduire. Omul acela necrescut își va fi primit pedeapsa, dar rușinea a rămas și Englezul va avea ce povesti acasă despre buna creștere a celorce vreau să ne „civilizeze”.

Altă întâmplare. Prin București se pri-pășise un flămând, Tabori, la foaia „maghiară” a unui Jidan (Români Hirlap). Se vede, că nu i-a lmers, căci a plecat înapoi la Pesta. Aici și-a arătat recunoștința față de țara, care l-a primit cu pâine, scriind un articol într-o foaie jidană din Pesta, unde batjocorește în modul cel mai murdar familia regală a României. Și nemernicul asta e unul din ceice vreau să ne „civilizeze”.

Un atentat contra trenului, care vine dela Copsa-mică la Sibiu au încercat unul sau mai mulți făcători de rele. Din jos de dealul Ocnei au pus de-a curmezișul o șină. Venind trenul, au zdrobit-o, fără ca să se întâmple vre-o nenorocire.

Pilde dela străini. În Săcuime este o comună mică, Ocfalva, cu 60 familii de Maghiari calvini. Aceștia își au biserica și școala lor de piatră, au preot, au învățător, pe care — mare minune! — nu-l plătesc cu ajutor dela stat, nici din repartiție, ci dintr'un fond anume întemeiat în modul următor: Toamna, la culesul cucuruzului, fiecare țaran dă o coșarcă de cucuruz cu tula. Dela șasezeci de gazde se adună mult. Cucuruzul acesta se vinde cu

licitație și celce-l cumpără, trebuie să plătească numai decât a zecea parte din preț, iar restul la sfârșitul anului. În modul acesta oamenii își pot plăti pe învățător în mod cinstit, după lege, fără să scoată bani din pungă.

Pilda aceasta dela niște Maghiari, cărorora nu le trebuie ajutorul statului, numai ca să le rămână școala curată, confesională, ar trebui să deștepte și pe mulți dintre noi.

Zăpadă. În Moldova a nins de-abinele, așa că s'a făcut frig. La Slănic și la mănăstirea Cașin zăpada a fost de o jumătate de metru.

Boltă românească în Agnita. Zilele trecute un tinăr vrednic, dl *Ioan Milea*, comerciant, și-a deschis în Agnita o prăvălie cu tot felul de mărfuri. Sperăm, că Românii noștri din Agnita și jur, îi vor da sprijinul dorit. Indesebi, că în Agnita dl Milea e singurul comerciant român, iar în jurul Agnitei încă sunt o seamă de comune românești, ai căror locuitori își cumpără multe din cele de lipsă în Agnita. De altcum atragem atențiunea cetitorilor noștri și asupra avizului dlui Milea, care se publică la alt loc al foii.

Frații din America și meseriașii. Președintele „Reuniunii meseriașilor români sibieni”, dl Vic. Tordășianu, a primit zilele acestea câteva șire, scrise cu multă căldură de dl *Laurențiu Nemeș*, fost pantofar în Sibiu, iar acum locuitor în *Rock Falls Ill* (America de Nord). Dl Nemeș spune, că pe timpul mergerii sale în acel oraș nu se găseau decât vr'o 5 Români, iar acum au sporit la preste 50. Având ei o convenire, s'au gândit și la frații, poate mai năcăjiți, cari așteaptă ajutor dela Reuniunea sodalilor și astfel au adunat dela 8 fineri în total cor. 21.19 pentru următoarele fonduri: și anume pentru fondul „*Episcopul N. Popea pentru masa învățăcelor*” au dăruit: Iosif Unchiu (originar din Orlat), Augustin Iosivaș (Sibiu) și Laurențiu Nemeș, câte 2 cor.; Ilie Tarcea Cătoiu (Magu), Achim Bogorin și Nicolae Adam (Ocna Sibiului), fiecare câte cor. 1.23; Nicolae Vermeșan (Rusciori) cor. 2.50 și Vasile Tarcea (Magu) cor. 1; Iosif Unchiu, Augustin Iosivaș și Laurențiu Nemeș au mai dăruit câte cor. 1.50 la fondul „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, iar câte cor. 1.50 la fondul „Andrieu baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor”.

Călimdarul Poporului pe 1912 apare în curând. Nimenea să nu-și cumpere călimdar, până când nu vor vedea „Călimdarul Poporului”, care cuprinde o seamă de articole folositoare, apoi o mulțime de chipuri, poezii și tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică și târgurile de țară încă sunt schimbate, completate și rânduite din nou.

Salarele preoților săsești dela orașe sunt foarte grase. Lucru ușor pentru Sașii noștri, căci nu plătesc dela ei, ci din *bani românești*. Până în anul 1848 Românii, cari primiseră pe oaspeții veniți de preste nouă țări, trebuiau să plătească dijmă popilor săsești. În 1848 a încetat dijma, dar statul i-a despăgubit dând bisericii luterane din Ardeal câteva milioane, din cari își plătește preoții. Lucru rușinos pentru trecutul nostru, dar mai rușinos e timpul de față, când noi alegem deputați și slujbași

străini, pe cari îi hrănim tot cu din al nostru. Preotul săsesc din Bistrița are pe an 900 cor., cel din Sibiu 7752 cor., cel din Brașov-cetate 9000 cor., cel din Mediaș 7424 cor., cel din Sebeșul-săsesc 7575 cor., cel din Reghin 5017 cor., cel din Sighișoara 8195 cor.

Generalul italian Caneva, comandantul armatei italiene în Tripolis, a fost mai demult ofițer austriac. El și-a făcut studiile militare la școala de artilerie din Mährisch-Weiskirchen și a făcut apoi ca sublocotenent (laintant) războiul contra Italiei. După ce Austria a dat Venetia lui Napoleon al III-lea și acesta a dat-o Italiei, Caneva a intrat în armata italiană, unde a înaintat foarte repede.

Pământ lângă Sibiu împărțit de Sparcassa. Pe drumul Nocrichului, aproape de Sibiu, Sparcassa (cassa de economii) săsească din Sibiu cumpăraseră un loc mare, pe care l-au împărțit în 32 parcele de câte două jugăre și mai bine, vânzându-l apoi, cu prețul cumpărării și cu plata în rate, la orașeni săraci și la muncitori, Sași bine înțeleși. Scopul național urmărit e de-a da prilej orașenilor mai săraci să se ocupe mai ales cu grădinăritul și cu lăptăritul, apoi cu creșterea paserilor (galițelor, hoarilor) și a porcilor în apropiere de oraș.

Pentru deaproapele. În comuna Pătrălage-Buzău, țaranii au înființat de mai de mult o societate culturală și filantropică (pentru ajutorarea celor năcăjiți), numită „Invierea”. Unui țaran Gh. Chiru din Sibiciu îi murise un bou. Societatea i-a cumpărat unul. Pe alt țaran, Ion Costache Petrea l-a ajutat la cumpărarea unui bou, au ajutat pe văduva Ioana Popescu din Chiojd, care ajunsese muritoare de foame cu cele două fetițe ale ei, au dat și o sumă măricică pentru țaranii din Moldova, păgubiți de revărsările apelor. Așa-i șede Românilui bine, milos cătră deaproapele lui. Mila și-o pot arăta mai bine întovărășindu-se, când apoi ce dă unul e puțin, dar dela toți împreună e mult.

Impușcarea la țintă. În comuna Gyimesbükk (comitatul Ciucului) învățătorul dela școala de stat învață pe elevi și pe eleve să împuște la țintă. Până acum fetele s'au dovedit țanțase mai bune decât băieții.

Trăznit. În Szalafő (comitatul Vas), trăznitul a căzut în casa țaranului Pata tocmai când se află la cină cu întreaga familie și cu un oaspe. Pata, soția lui și o altă femeie au rămas morți pe loc, celelalte patru persoane au amețit numai.

Spital nou s'a deschis în Lugoj, cu 200 de paturi.

Pedeapsa. Doi sergenți de marină (firări de pe corabie), vrând să prindă pește pe Dunăre în apropiere de Galați au furat din magazia corăbiei de războiu, pe care-și făceau serviciul, fulmicoton, o materie, care explodează mai grozav decât dinamitul. Cu materia aceasta au umplut două țevi, la cari le-au dat drumul în apă, ca să omoare pești. Cea dintâi torpilă (țevă încărcată) a explodat (s'a spart) bine, a doua însă a explodat înainte de vreme, aproape de ei. Urmarea a fost îngrozitoare. Corpul unuia din ei a fost aruncat în aer și sfărțit în mii de bucăți, iar corpul celuilalt a fost zdrobit așa de rău, încât n'a mai putut fi recunoscut.

Croitor român în Săliște. După cum ni se scrie, în frunțașă comună Săliște, un tânăr croitor român dl *Ilie Măgician*, și-a deschis un atelier de croitorie, în strada Gării Nr. 136. Dl Măgician, care a umblat mai mulți ani în străinătate și a absolvat și un curs de croit în Budapesta, execută tot felul de haine pentru domni și dame, astfel că în privința aceasta va putea mulțumi pe toți, cari își vor comanda la rândul ori ce fel de haine.

Bancherii înșelători din America. Mereu am atras atențiunea Românilor noștri emigrați la America să se ferească de bancherii străini, mai ales Jidani, din America (foile ungurești vorbesc și de un preot român), cari înșelând bunacredința a emigranților îi înșală, să le încredințeze lor banii câștigați cu multă sudoare, apoi bancrotează și fug. Ministrul de interne a trimis o înștiințare către toate comitatele din Ungaria, arătând, cari sunt „bancherii” înșelători: *P. V. Romanek și Co*, cari aveau bănci în New-York, Pittsburg și Uniontown (a înșelat 800,000 dolari, adică 4 milioane de coroane), *Arpad Göczel și Co*, Pittsburg, *M. Harbula*, Ambridge, *M. Kortalath* în Windber și *Scalp-Lever*, *Andreas Zeman*, Windber (acesta cu 2 milioane de cor.), *Jacob Klein* în Pittsburg, *Duguesne și Homestead*, *Isidor Klein* în Bradbock, *I. Beda* în Duguesne. Cei păgubiți de acești mișei vor face bine să împuternicească pe consulul nostru austro-ungar din Pittsburg, ca să facă pașii de lipsă pentru a scăpa cel puțin o parte din banii depuși la băncile acestea.

Pe viitor toți cei cumiți vor scăpa de acești înșelători încredințându-și toate afacerile lor bănești *sucursalei „Albinei”* din New-York.

Greva slujbașilor dela căile ferate austriace. Slujbașii dela căile ferate austriace, neputând lupta cu scumpetea cea mare, au amenințat, că vor face *grevă pasivă*, adică nu vor părăsi slujba și lucrul, cum se face de obicei la greve, ci vor lucra așa de încet, încât toate trenurile să aibă întârzieri. Greve de-acestea au mai făcut slujbașii dela căile ferate din monarhia noastră. Guvernul austriac s'a spăriat și le-a făgăduit urcarea salarelor. Pentru aceasta trebuie 17 milioane de coroane.

Judecată turcească. Un Turc pârpe un croitor armean, pentru că acesta îi înapoiasă un rând de haine, date să i-le dărească, roase de cloțani. Armeanul se desvinovăți înaintea judecătorului, că el a reparat de mult hainele și pachetându-le frumos le-a pus la un loc bun, așteptând să vină Turcul să și-le ia. Dacă Turcul a întârziat și cloțanii i-au ros hainele, nu e vina lui. — Ai piscică la casă?, întrebă cadî (judecătorul). — Am, răspunse Armeanul. — Ai dai de mâncare? — Nu totdeauna, ea și caută mâncarea pe coperișe și în pivniți. — Vezi, urlă judecătorul, că ești vinovat! Cum să aibă putere pisica să prindă cloțani, când ea e leșinată de foame? — Erzare, zise Armeanul, că m'am încurcat. Pisica mănâncă foarte bine acasă din ce răstăne dela masă, ba nevasta îi dă în fiecare câte o farfurie (bлід) plină cu pâne și rez. — Atunci ești și mai vinovat, strigă judecătorul, căci o piscică sătulă nu prinde cloțani!

Apoi îl condamnă pe bietul croitor să plătească Turcului valoarea hainelor roase de cloțani.

20 de mii de case turnate în Constantinopole. Capitala Turciei e bântuită în fiecare an de câte un foc grozav, care nimicește cu miile de case, ceea ce e ușor, căci sunt de lemn. Cetitorii noștri știu despre focul din anul acesta, când s'a prăpădit o parte mare a Constantinopolului. Ca să pună o stavilă acestor nenorociri, guvernul turcesc a intrat la învoeală cu niște ingineri holandezi, ca să facă în Constantinopole, în locul caselor arse, douăzeci de mii de case turnate. Se face adică mai întâiu scheletul de bețe de fer al casei, se îmbracă cu scânduri și înlăuntru toarnă ciment. După ce s'a uscat cimentul, se îndepărtează învelișul de scânduri și casa e gata.

Mintea Țiganului. Un Țigan din Roșiori (România) are 200 lei în bancnote (bani în hârtie), pe cari le puse într'un portmoneu (bughilar), iar portmoneul îl vârâse sub niște zdrențe în cort. Purcica Țiganului, plimbându-se pe sub cort, dete de portmoneu și-l roase cu bani cu tot, lăsând bietului lăieț numai câteva petece din banii de hârtie. Supărat, hotărî să vândă purceaua. După ce se tocmise pentru preț cu cumpărătorul, ceru acestuia să-i dea 200 lei pe deasupra, căci zicea Țiganul, după ce tăia cumpărătorul purcica, va găsi în carnea ei 200 de lei! Se'nțelege, că târgul nu s'a făcut.

Vifor îngrozitor în America-de-nord. În statul Carolina a bântuit un vifor îngrozitor, întovărășit de un cutremur de pământ. Patru orașe au fost șterse de pe fața pământului, toate satele de pe malul mării au fost nimicite. Se dă cu socoteală, că au perit preste cinci mii de oameni. Toate liniile telegrafice și telefonice au fost stricate de viforul cel mare, așa că nu se știe cu siguranță, dacă a mai scăpat cineva.

Câtă cafea beau unele popoară. În Statele-Unite din America se vin 5 kg. (chilogramme) 380 g. (grame) de om, în germania 3 kg. 389 g., în Franța 2 kg. 728, în România numai 702 g. (acestea mai mult în formă de cafea turcească). Cu cât se bea la un popor mai multă cafea cu lapte, cu atât scade mai tare beutura rachiuului.

„FOAIA POPORULUI”

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 1 coroană.

Lățiți deci „Foaia Poporului” preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

ECONOMIE

Plantarea, cultura și întreținerea viilor.

Gunoitul.

Pentru a izbuti mai bine cu plantarea vițelor, punem câte puțin gunoiu la rădăcinile lor, mai cu seamă fiind vorba de locuri deluroase sau prea lutoase, cari sunt mai sărace.

De gunoiu trebuie să vedem din vreme căci trebuie să fie de vite și bine putrezit.

Pentru un hectar (zece mii de metri pătrați, cam 1 jugăr și trei pătrare) trebuie 25—30 cară de gunoiu. Dacă pământul e prea lutos (clisos), trebuie să amestecăm în gunoiul acesta și 10—15 cară de năsip. La fiecare viță punem cel puțin trei chilogramme de gunoiu.

Gropile.

După ce am împărțit gunoiul, fie simplu, fie amestecat cu năsip, pe lângă țărui, facem gropile, în cari avem să punem vițele. Gropile se fac pătrate și adânci atât cât trebuie pentru a afunda vițele până la punctul de altoire. Ele se fac din jos de țărui, iar pământul scos se aruncă în partea opusă locului, unde s'au așezat gunoiul.

II. Plantarea.

Reușita reconstituirii unei vii nu este deplină, oricât de bine s'ar fi făcut lucrările pregătitoare, dacă n'am avea de grijă, ca vița să fie aleasă după toate regulile statorite de știință și experiență (pățanie) în privința aceasta.

Ceace trebuie să ne îngrijască mai mult este alegerea portaltoiului (mlădița, pe care altoim), care să se potrivească cu felul pământului, în care voim să replantăm, apoi alegerea soiurilor, cari să producă struguri mulți și buni. Totodată trebuie să avem grijă să nu ne înșelăm în privința soiurilor alese. De aceea e bine să le luăm mai din apropiere, unde putem vedea cu ochii, ce și cât produce soiul de viță ales.

Portaltoaiele se împart în două feluri principale, după cum rădăcinile lor sunt laterale, adică răspândindu-se la suprafața pământului, sau pivotante, adică pătrunzând în adâncime. Portaltoi cu rădăcini laterale sunt soiurile numite *riparia*, iar cu rădăcini pivotante soiurile numite *rupestris*, *berlandieri* ș. a.

Portaltoaiele cu rădăcini laterale se potrivesc pentru locurile dela câmp, în care apa de ploaie intră bine în pământ, și cari au stratul arabil (pătura de deasupra) destul de afund și de gras, pentru că rădăcinile să se poată întinde liber la adâncime a căror umezeală să le pună la adăpost de uscăciunea verelor secetoase.

În asemenea terenuri, soiurile de *riparia* sunt mai potrivite, deoarece produc mai mult.

În terenurile de pe coaste, unde apa de ploaie se scurge repede la vale și nu apucă să pătrundă bine pământul, cum preste tot în acele terenuri, cari au stratul de pământ arabil foarte subțire și așezat pe straturi de petriș sau văroase, în cari rădăcini mai subțiri nu pot pătrunde, trebuie să luăm ca portaltoi soiuri rupestris. Acestea având rădăcinile pivotante (ca un fus), pătrund bine în pământ, se hrănesc dela a-

dâncimi mai mari și resistă mai mult uscăciunilor.

Se găsesc și corcitură de riparie cu rupestris, cărora le plac pământurile de o bună mijlocie, și sunt soiuri de rupestris, cărora le plac pământuri oricât de sărace. Astfel, că pornind dela pământurile grase la cele sărace, putem stabili și ordinea de întrebuintare a port-altoaielor americane în modul următor: riparia, riparia-rupestris, rupestris, rupestris-monticola, aramon-rupestris (Ganzin Nr. 1), mourvédre-rupestris, Gamay-Conderc, berlandieri ș. a.

Vițele, cari nu se hrănesc îndestul, sunt expuse la gălbinare și încetul cu încetul pot să peară.

După ce am ales cu chibzueală port-altoaiile și soiurile de struguri, trebuie să ne procurăm vițele, grijind însă să căutăm o pepinieră (loc, unde cineva prășește vițe pentru vânzare), al cărei proprietar să fie cunoscut de om cinstit și priceput în cultura viței de viie. Vițele, cari se cumpără dela pepinieriști, le putem lua numai decât, dacă se plantează chiar toamna. Dacă avem de gând să le plantăm numai primăvara, mai bine le lăsăm preste iarnă în pepinieră, unde să păstrează mai bine. Dacă viierul trebuie să le păstreze singur până la plantare, le pune într'un șanț anume făcut, așezând un rând de pachete și acoperindu-le cu nisip, apoi al doilea rând de pachete și iară nisip și tot așa, până se umple șanțul. La urmă se acopere șanțul bine cu nisip, făcând mușinoiu deasupra.

Înainte de-a planta vițele, retezăm vârfurile rădăcinilor, ca să le împrăștiăm. Apoi facem o amestecătură de apă și băligar proaspăt de vită și în cirul acesta mai groșior muiem rădăcinile. Astfel pregătite, vițele se așază în gropi îngrijind a întinde bine rădăcinile la o adâncime, încât punctul de lipire al altoiului să fie la înălțimea suprafeții pământului. După aceea tragem preste rădăcini puțin pământ, cât trebuie pentru a le acoperi, iar preste pământ punem porția de gunoiu așezată de mai înainte lângă groapă și călcăm ușor cu piciorul, ca să se pșeze bine pe lângă viță. După aceea plantatorul trece la alte gropi și în urma lui alți oameni trag pământul în groapă până ce fac deasupra un mușinoiu în jurul viței, bătătorind pământul.

E bine, ca atunci, când se trage pământul în groapă, înainte de-a face mușinoiu, să se bătătorească pământul și să se facă în jurul viței ca un blidișel, și apoi să se facă mușinoiu cu pământul bine mărunțit. În felul acesta pământul se fixează (se prinde) mai bine, ceea ce e de lipsă mai cu samă pe coaste. Știm, că apa de ploaie se ține mai mult în jurul viței.

Dacă plantarea se face primăvara, înainte de-a ne apuca de ea, tăiem vița până la doi ochi, adică retezăm lăstarul anual crescut lăsându-i numai doi ochi din sus de locul, unde e altoit, și scurtăm puțin rădăcinile. Dacă facem plantarea toamna, tăierea în doi ochi se va face numai în primăvara următoare.

III. Lucrările anului I.

Săpatul.

Întâia lucrare, ce trebuie făcută pentru plantațiunile de toamnă, după desgroparea de primăvară, iar pentru cele de primăvară îndată după ce s'a isprăvit plantarea, este săpatul. E bine să săpăm din nou

tot pământul dintre vițe, iar nu numai în jurul vițelor, și dacă se poate cât mai afund. Pământul e bătătorit, atât de călcatul oamenilor întrebuintați la plantare, cât și de apăsarea zăpezii la plantațiunile de toamnă, și trebuie din nou afânat, pentru ca să poată intra apa ploilor de primăvară și căldura. Acestea au să grăbească încolțirea vițelor plantate.

Când vița este plantată pe coastă, e bine ca săpătura să se facă într'o direcțiune opusă coastei, adică dela dreapta spre stânga coastei, nu de sus în jos. În felul acesta se împedecă prăvălirea pământului în caz de povoaiie (ploi mari și iuți), oprindu-se și apa mai multă vreme printre vițe, astfel că încetul cu încetul se absoarbe toată. (Va urma.)

Știri economice.

Dela băncile noastre. Banca Grănițerul din Dobra și-a ridicat capitalul acționar dela 250,000 coroane la 500,000 cor. Și la mai mare!

Dare de seamă despre recoltă și sămănături. Cucuruzul va da anul acesta 33 milioane 300 de mii de chintale (măji metrice, una de 100 chilograme), cartofi aproape 41 de milioane. Lucrările de arat și sămănat se fac cu multă sârguință. Săcara de toamnă e sămănată pretutindeni și a răsărit frumos. Grâul de toamnă încă e sămănat. Scosul cartofilor și al napilor, culesul viilor încă se fac pretutindeni. Sămănatul rapiței de iarnă a întârziat din cauza uscăciunii. Cucuruzul dă recoltă bună numai în Transilvania și în comitatul Bacibodrog. În unele părți ale Transilvaniei, cucuruzul nu e copt încă, dar de va ține vremea bună, se coace și acesta. Sfecele (napii) de zahăr s'au făcut frumoase în multe locuri unde a plouat, așa că ne putem aștepta la o recoltă mai bună, decum se credea mai înainte.

S'a pierdut o iapă de 5 ani, roșie în chic și pintenoagă la piciorul dinapoi, cu semnul ferului pe spate ca un O cu cruce sus. Iapa e cumpărată din comuna Sadu. Ceice au aflat-o sau știu ceva, binevoiască a înștiința pe păgubitorul Francisc Pesamosca în Gurariului.

Cărți și reviste.

A apărut: „Insemnările unui trecător“, de Octavian Goga. „Crâmpiele din sbuciumările dela noi“ își numește dl Goga noul d-sale volum de proză, în care reunește un număr de 56 de articole publicate, de patru ani încoace, prin câteva reviste și ziare dela noi.

Pentru viața reală, cu multele ei mizerii, pentru înfrângerea curentelor de aspirare ale dușmanului, n'ajunge „poezia“, ori cât de frumos ar fi, la urma urmelor „Ottul“ sau „Noi“ ș. a. Pentru aceasta trebuie să fii om cu simț practic, om care să te pricepi la șuruburile „politice“.

Iată însă că dl Goga dovedește, că d-sa nu e numai un „poet mare“, ci și un om mare, care înțelege viața reală.

După cum din poeziile dlui Goga lipsesc tiradele și vorbele mari și umflate, tot astfel și în articolele d-sale politice pulsează viața noastră românească întreagă, așa cum se refrânge ea printr'un suflet deosebit de sensibil.

D-sa se gândește la „tragedia mare de strivire îndelungată“ a țaranului nostru uitat de toți, — la înspăimântătoarea influință a culturii străine asupra intelectualilor noștri cari nu mai au credință, — la „abilii făcătorii de pace, suflete pipernicite de tarabă, cari nu s'au pătruns nici când de fiorul războiului“ — la transfugii politici, cari ne fac mai mult rău decât cei mai șoviniști unguri, la preoțimea noastră dela țară, pe umerii căreia se razimă întreg sufletul poporului și căreia trebuie să i-se deie o educație potrivită cu nevoile noastre actuale.

Cetirea acestei cărți te face mai bun, mai moral și mai energic, și lozinca de „Prin noi înșine“ ți-se desface involuntar de pe buze. „Prin noi înșine“ — dar întâi să ne premenim sufletele.

Indemnăm întreg publicul românesc, care vrea să-și facă o icoană despre frământările ultimilor ani din viața noastră publică, — să-și făurească o credință tare pentru viața, care e o luptă, — și să aibă câteva ceasuri de cea mai adevărată plăcere sufletească — să-și cumpere volumul dlui Goga, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui Român.

Volumul a apărut în editura Tipografiei „Tribuna“ din Arad, se extinde pe 288 pagini, format mare, tipar elegant, hârtie bună. Prețul 3 cor.; pentru România 3 lei 50 bani. Se poate procura dela librăria „Tribunei“ și dela toate librăriile românești dela noi și din țară.

Ultime știri.

Incercare de împăcare între partidele maghiare.

Berzeviczy, președintele dietei, a început o acțiune (lucrare) pentru împăcarea între partidul guvernamental și cel kossuthist și justhist.

Guvernul ar fi pus următoarele condițiuni:

1. Votarea proiectului reformelor militare.
2. Schimbarea unor amănunte în decursul desbaterilor.
3. Îndeplinirea programului militar întocmit de comitetul de 9 (maghiarizarea în parte a armatei).

4. Despărțirea proiectului reformei militare de cel al legii electorale.

Kossuthiștii cer:

1. Desvoltarea armatei după programul național maghiar cu steaguri și semne maghiare.

2. Să se întrerupă discuțiunea asupra reformelor militare și să se îndeplinească mai întâiu cererile lor.

Justhiștii cer:

1. Să se micșoreze cheltuielile militare și să se îndeplinească programul comitetului de 9.

2. Să se introducă votul universal pe comune.

3. Să se întocmească altminteri cererile electorale.

4. Să se facă reforma militară, dar legile militare cele nouă să nu aibă valoare până nu s'a votat legea electorală cea nouă.

Dacă nu va isbuti împăcarea, Heder-váry va cere monarhului dizolvarea dietei și alegeri nouă.

Poșta Redacției.

Armeni. La sfârșitul mulțumitei publice trimise, se zice, că ce va mai încurge se va publica ulterior. — Mai bine să se facă totul odată, iar atunci îi vom face cumva rost, deși suntem mereu îngrămădiți cu material.

Chimiu. Din lipsă de loc, numai în numărul viitor.

Delamargină. A sosit prea târziu pentru numărul acesta.

Iosif Cioca în D. Pentru a putea pune la cale cele ce doriți, trebuie să vă puneți în înțelegere cu preotul și protopopul d-voastră.

Teodor Putnic în M. Se vor alege unele din ele, atunci când le vine rândul.

Spre știre. Din cauză, că n'am primit la timpul obicinuit chipul din foaia noastră de azi, — o parte a gazetei s'a expedit numai Vineri, iar nu Joi după amezai, ca de obicei.

Ioan Deacu în R. Se va publica în numărul viitor. Până atunci răspundeți-ne: Cum stau lucrurile cu școala de prezent? Dar cât se poate de pe scurt.

T. Ghețian, America. Cartea dorită s'a trimis de aici la 26 Septembrie n. c. Credem, că până acum o vei fi primit.

Wilhelm Wagner în B. Ne bucurăm de interesul arătat pentru foaia noastră. Aceasta apare însă numai în românești. De altcund, întrebări ca: a Dumnitale: că scoatem „Foaia Poporului“ și în limba germană? — am primit în mai multe rânduri. Aceasta e dovadă, că chiar și în cercul conaționalilor noștri, e binevăzut și apreciat *spiritul și felul* de redactare al „Foi Poporului“. Cetiți-o deci și mai departe tot în românește.

Ioan Mihalcea, Rusia. Medicamentul cerut nu îl putem trimite sau mijloci. Cel-ce îl făcea nu mai e în Sibiu și nu știm unde se află de prezent. De aceea banii, cari au trecut, i-am socotit tot la abonament, care acum e plătit până la 31 Decembrie 1912.

Târgurile de țară.

(Zina târgurilor e după *calendarul vechiu*).

8 Octomvrie: Bonțida, Ghiriș.

9 Octomvrie: Berzava, Bichiș-Ciaba, Boroșineu.

10 Octomvrie: Dalboșeț, Nocrichiu, Reghinul săsesc.

11 Octomvrie: Bruuiu, Hadad, Zorlențul mare.

12 Octomvrie: Almașul mare (comit. Cluj), Șinca veche.

13 Octomvrie: Buza, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poiana sărată, Săsciori.

14 Octomvrie: Oclandul Homorodului.

15 Octomvrie: Chezdi-Oșorheiu, Erdea-Sângeorgiu, Iacșdorf (com. Târnava-mare), Mănăradea, Mehadia, Petrișiu (comitatul Bistrița-Năsăud), Rodna veche, Săvăghisla, (Torda-Szt-László).

16 Octomvrie: Batania, Canija turcească, Vârșeț.

17 Octomvrie: Borgo-Prund, Deva, Kékes, Marpod, Papoț.

18 Octomvrie: Agârbici, Bandul de Câmpie, Nadeșul săsesc.

19 Octomvrie: Drașu, Sângeorgiul săsesc.

20 Octomvrie: Ciozven, Cluj.

21 Octomvrie: Arad, Bercaș, Zeteleaca.

22 Octomvrie: Câmpeni, Făget, Iernut, Sighișoara.

23 Octomvrie: Budapesta, Cojocna, Jombolia, Morisdorf, Teaca.

24 Octomvrie: Sacul, Șomortin.

25 Octomvrie: Chendu mic, Cubin, Drag.

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Gustare și sete...

Abătut și obosit

devine orice lucrător care își va potoli setea în zile călduroase cu bere sau vin.

Însă voioși de lucru și puternici vor rămâne toți, ce vor lua drept: **potolitor de sete** un pahar de cafea „Enrilo“ răcorit.

Această decoctiune de „Enrilo“ este foarte simplă de preparat.

La un litru de apă se ia vre-o 2 lingurițe de cafea pline = 10 grame : Franck „Enrilo“ înlocuitor de cafea; aceasta se fierbe 5 minute bine, amestecând odată la clocotire: apoi se lasă 3 minute să stea spre limpezire. Furtura se toarnă în alt vas, i-se adaugă ceva zahăr și se așează spre răcorire (într'un vas plin cu gheață).

Un litru din această gustoasă cafea „Enrilo“ costă împreună cu zahărul numai

5—6 bani.

Pentru lucrător reprezintă de aceea: „Enrilo“

potolitorul de sete față de vin și bere o

economie respectabilă săptămânală.

Luat cald cu lapte

(6 grame la $\frac{1}{4}$ de litru apă), cafeaua „Enrilo“ este un dejun excelent de dimineață și de cină.

Această cafea „Enrilo“ se produce de către fabricile casei *Heinrich Franck Söhne*; dar se găsește de vânzare în orice magazin de coloniale

69 29—

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Se caută

oameni, cari pricep să înființeze o școală de *vermi de mătasă* pe o moșie comasată în comitatul *Albei-de-jos*, unde se afla preste 100 frăgari (duzi).

Tot acolo să înființază și o școală de *viță de vie* și să face și o viie nouă.

Doritorii cari voesc și cari pricep a face aceasta școală să se adreseze la administrația „Foi Poporului“, de unde vor fi puși în legătură cu proprietariul moșiei, care voește a înființa școlile mai sus amintite. A se alătura marca pentru răspuns.

Loc deschis.

Atestat oficial de la **institutul bolnavilor și de maternitatea de stat** din Laibach: apa naturală amară **Franz Josef** s'a constatată de folositoare, fiind luată în cantități din 150 până 200 grame, ca un mijloc plăcut care nu să disolvă îndată. Afară de aceea, față de celelalte ape însănătoșitoare pentru curățirea mațelor, apa „Franz Josef“ are acel efect că e luată de bolnavi cu ușurință, fără a cauza nepăcere. Să poate cumpăra în farmacii și în prăvălii de ape minerale.

Aviz comercianților români!

Din cauza unei alte întreprinderi este **imediat de vânzare** cel mai vechiu magazin din Sibiu bine asortat în mărfuri de manufactură, mărfuri curente și mărunțisuri, cu un cerc de clientelă număroasă, dinpreună. De prăvălie se ține și o casă cu etagiu. 295 3—3

Ar fi de dorit ca de această ocaziune rară, să beneficieze un comerciant român.

Reflectanții trebuie să dispună, de un capital de cel puțin 50 mii coroane, de oare-ce depozitul în mărfuri reprezintă o valoare de preste 30 de mii coroane iar casa valorează 40 de mii coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul

Teodor Popescu

comerciant în Sibiu, Piața mică Nr. 14.

Bănci de școală folosite

dar încă în stare bună, sunt ieftin de vânzare la

Wilhelm Connerth

331 SIBIU, strada Gușteritei Nr. 53. 1—3

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Loteria de clase

a 29-a reg. ung. priv.

110,000 Lozuri

55,000 câștiguri

Tot al doilea loz câștigă!

Câștiguri principale:

1,000.000	200.000	80.000
600.000	100.000	70.000
400.000	90.000	60.000

etc. etc.

La clasa I.

322 1—4

Tragerea va fi în 16 și 17 Noemvrie a. c.

pentru care recomand și trimit lozuri originale, pe lângă prețurile oficiale de

Cor.	1.50	3.—	6.—	12.—
pentru	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$

Julius Friede & Comp.

SIBIU

Strada Cisanădiei 1.

colectură principală

BRĂȘOV

Klostergasse 23.

Comandele se fac mai simplu prin **mandat postal**. La dorință se trimit lozuri și pe lângă **rambursă**. Cereți **gratis** și **franco** planul oficial al loteriei și Chebue-uri pentru trimiterea gratis a banilor.

Informații se dau cu plăcere.

4600/1911 fszolg. szám.

318 1-2

Pályazati hirdetés.

Sebenvármegyéhez és a nagydisznódi járáshoz tartozó Felek községben ujonnan szervezett segéd jegyzői állásra a pályázatot kiírom. A segédjegyzőnek fizetése 1000 kor. A minősítési okmányokkal és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvények hozzám f. é. november hó 5-ig bedandok.

Nagydisznód, 1911. évi Október hó 23-án.

Dr. Schuster
sk. főszolgabíró.

Nr. 971/911

319 1-1

Publicare de licitație.

Comuna politică *Sebeșul de jos* (Alsósebes) esarândează pe calea licitațiunei publice *moara cu două petri*, Duminecă în 29 Octomvrie a. c. la 4 oare după amiază, pe timpul de 3 $\frac{1}{2}$ ani, începând din 1 Ianuarie 1912. Prețul strigării e 1200 Cor. Vadiu 10%. Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria comunală.

Sebeșul de jos la 16 Octomvrie 1911.

Primăria comunală.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că mi-am deschis **cancelaria advocațională** în Săliște (Szelistye) strada Valea. 298 4-3

Cu stimă

Dr. Pálmai, avocat.

Prețul bucatelor

In Sibiu la 17 Octomvrie st. n.:

Grâu	Cor. 17,60 până 19,20	de hectolitru
Secară	10,80	" "
Orz	5,40	" "
Urcuz	12,40	" "
Cartofi	3,-	" "
Prute	20,-	" "
Fână Nr. 3	56,60	36,60 la 100 chilo
" 4	85,80	85,80 " "
" 5	84,60	84,60 " "
Sămință	170,-	180,- " "
Unsoare de porc	160,-	180,- " "
Sân brut	50,-	60,- " "
Sân de lămâie	76,-	86,- " "
Sân de lămâie topit	100,-	100,- " "
Săpun	55,-	55,- " "
Fân	4,-	6,- " "
Lezne de foc neplutite	8 10	8 20 la met. cub
" plutite	6 70	7 80 " "
Espir rafinat	2,15	2,20 la litru
Espir ordinar	2,13	2,15 " "
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,40 până 2,-	la chilo
" friptură	1,80	" "
" vițel	1,20	1,80 " "
" porc	1,50	2,- " "
Ouză, 10 bucăți	—,66	—,80 " "
Un pătrar de miel	—,80	—,120 " "
Carne de cal	—,80	—,120 " "

In Budapesta în 18 Octomvrie st. n.:

Grâu de Tina 78 chilo	Cor. 11,85 până 12,-	la 50 chilo
" 78	11,95	12,10 " "
" 80	12,-	12,17 " "
Secară	10,-	10,25 " "
Orz	7,-	7,15 " "
Orz	9,35	9,15 " "
Urcuz nou	9,60	9,70 " "

Unsoare de porc Cor. 172,- până 176,- la 100 chilo

Sămință " 148,- " 162,- " "

Sămință de lămâie C. 146,- până 190,- la 100 chilo

" trifoiu " 116,- " 146,- " "

Espir îngrișați pentru untură C. 1,60 până 1,67 la chilo

" carne " 1,60 " 1,80 " "

Vițel " " " " " "

Prețul banilor în 18 Octomvrie n.

	compuțat	vândut
Galbeni	Cor. 11,85	11,44
100 Lei, hârtie	84,90	95,40
100 Lei, argint	88,53	95,-
Lire turcești, aur	21,30	21,80
1 funt șterlingi englezești	23,99	24,10
100 marce, aur	117,60	118,-
100 " hârtie	117,60	118,-
Napoleon	19,15	18,21
100 Ruble rusești, hârtie	253,50	254,80
100 " argint	244,-	245,-

Publicațiune.

Conform §-lui 249 din legea comercială ex. 1875, prin prezența să face cunoscut cumcă *Insofierea de credit din Șercăița*, în urma decisiunii adunării generale din 6 Septemvrie 1911 licuidează și licuidarea aceleia pe baza rezoluțiunei On. tribunal reg. din Brașov Nr. 7311/911 polg. decurge. Să provoacă deci toți creditorii numitei insofiri de a-și valida pretenșiunile în termen de 6 luni dela a 3-a publicare în aceasta foaie.

Șercăița, în 10 Octomvrie 1911.

Diracțiunea
și membrii licuidatori.

Nr. 1589/911 not.

320 1-2

Anunț de licitație.

Comuna *Beclean* din cercul pretorial al Făgărașului își dă în arândă dreptul de *cărcimărit* în licitație publică, care se va ținea în 5 *Noemvrie a. c.* la 1 oară p. m. cu prețul strigării 1000 coroane, dela care are a să depune 10% în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile.

Arândă se începe în 1 Ianuarie 1912 și durează 3 ani.

Localul constă din 2 odăi de cărcimă, 1 odaie de boltă, 2 odăi de locuit, 2 pivnițe, și din edificii economice corăspunzătoare dimpreună cu grădina în estensiuue de 1115 st. □

Informațiuni mai amănunțite să dau în cancelaria notarială în oarele de lucru.

Beclean, în 15 Octomvrie 1911.

Primăria comunală.

Hirdetmény.

Az 1875 évi kereskedelmi törvény 249. §-sa értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a *sarkaiczai hitelszövetkezet*, az 1911 évi szept. hó 6-án tartott közgyűlési határozat folytán felszámol és annak felszámolása a brassói kir. Törvényszéknek 7311/911 polg. sz. végzése szerint folyik. — Felhivatnak az összes hitelezők hogy követeléseiket a jelen hirdetémenyek a jelen hírlapban 3 szori közzétételétől számított 6 hó alatt érvényesíteni tartoznak.

Sarkaicza, 1911 évi október hó 10-én.

Az igazgatóság
és Jelszámolók.

312 2-3

Mare succos

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, curapărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuie persoanele singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

A apărut:

Advocatul poporal

Îndreptar pentru poporul român

De Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu.

— Ediția a doua. — 384 pagini 8°. — 311 2-5

Prețul broș. Cor. 2,50, legat în pânză Cor. 3,50 plus 20 fileri porto.

De vânzare la toate librăriile din țară precum și la

Editura W. KRAFFT în Sibiu.

Serviciu solid, prompt și conștientos.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

— instalată cu forță electrică — 11 52-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben
Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloge de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima referință.

AVISO!

PRĂVĂLIA DE HAINE

— pentru dame și domni —

Josef Schlesinger

198 18-

Piața mare Nr. 22 se află dela 20 Iulie 1911 în

Strada Cîsnădiei Nr. 31

O văduvă preoteasă

inteligentă și de poziție bună, care trăiește la țară, se oferă pentru a ocupa un loc ca econoamă în o casă bună la un domn mai în etate. A se adresa la administrația „Foi Poporului”. 296 3-3

Instrucție

în scrisul cu mașină

dă A. L. Szigetvári, Sibiu strada Turnului (Saggasse) Nr. 13. La dânsul se află de vânzare, cu prețul de cor. 350, o mașină de scris în stare bună, care funcționează perfect și 315 2-3 cu scrisoare legibilă.

Marce de epistole

20.000 diferite, garantata veritabile. Foarte frumoase alegeri trimit la dorință, la cei ce adună, cu 40-60% rabat, sub toate cataloagele. — A. Weisz, Wien I, Adlegasse 8. Cumpără și schimbă marce de tot felul. 299 3-6

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația FOII POPORULUI.

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premiu și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —
— Sprijiniți industria română! —

292 28-

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul său, unde se execută tot felul de lucrări ee se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit
cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 34-52

Căștigul cel mai mare eventual 600,000 marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat.
--	-----------------------	-------------------------------------

Tragerea primă în 15 Iunie n.

Invitare la participare la
Șanzele de câștig
ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige
9 milioane 841,476 de marce
Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos
600,000 de marce

resp.	câștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 >	200 000 >
540,000 >	100,000 >
530,000 >	60 000 >
520,000 >	50,000 >
515,000 >	45,000 >
510,000 >	40 000 >
305,000 >	30,000 >
303,000 >	20,000 >
302,000 >	15 000 >
etc.	10,000 >

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape
jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 600,000 iar cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa primă sunt: 317 1-8

Loz întreg M. 17 K.	Loz de jum. 3 M. 3 50 K)	Sfert de loz 75 M. (1.75 K)
------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Planul oficial de lozuri provăzută cu valoarea statului în care sunt espuse prețurile lozurilor în clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acum sau cel târziu până la
27 Octomvr e n.
Heskscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici
Comandă la Dl Samuel Heskscher sen.,
Nr. 104 bancher, Hamburg 36.

Prețurile mi- Adresa:	Loz întreg à 6 Marce (7.- K)
	» de jumătate » 3 » (3.50 »)
	» de un sfert » 1.50 » (1.75 »)

Prețul aici alăturat cu mandat / Ce nu-i dorit. / cu rambursă / să se ștergă

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. SIBIU Strada Cisnădiei 5.
60 40- recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai efitine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910 K 5 003,540 78	Starea asigurărilor cu foc K 119.839,992—
Capitale asigurate pe viață 4.834 801 12	sfârșitul anului 1910 viață „ 11.020,266—
achitate „ 4 571,035 31	Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.428,317—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

ROATE DE TORS

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, 286 5 10 să află de vânzare la

EMIL KRAUS

— strugăre și atelier cu putere motrică —
Sibiu-Nagyszeben,
Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu merge bine să primește înapoi.

Un învățacel

să primește la **Constantin Dragoș**, măe-
stru pantofar în **Sibiu**, strada Măcelarilor Nr. 14.

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de vară
în mare asortiment
noutățile 59 40

sosite chiar acum, pentru haine de
bărbați stofe englezești, franțuzești
și indigene, din cari se execută după
măsură cele mai moderne vestminte
precum: Sacko, Jaquete, și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stofe pentru pardisiuri și
„Raglam“, cari se află totdeauna în
deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate
în atelierul meu, îmi permit a atrage
deosebita atențiune a On. domni preoți
și teologi absolvenți. — În cazuri de
urgență confecționez un rînd com-
plet de haine în timp de 24 ore. —
Uniforme pentru voluntari, cum și tot
felul de articli de uniformă, după pre-
scriptiune croitura cea mai nouă.

Vinuri de masă oscolento.

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare
de cel puțin 50 litre ofere negustoria
57 40 - de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Atențiune!

50,000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai cor. 750

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat
plătirea, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate
de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând
secăruia 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și
2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, ga-
zoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul
cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile
costă numai 7 cor. espediție per rambursă.

H Spingarn, Export de ghete
Cracovia Nr. 137. 9 23-

Șchimbul e admis sau banii retour.

Prăvălie nouă!

Neîntrecuți sunt în cvalitate, durabilitate și fasonul elegant

Papucii anatomici dela Moskovits

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 4-6.

Prețuri fixe, dar solide! — Lucru de primul rang!

Preste 50 de filiale proprii în Ungaria! 806 2-10

La filiala Moskovits din Sibiu se poate cumpăra
tot felul de încălțăminte pentru dame și domni!

Lunile calde de vară sunt priincioase desvoltării și lățirii a tot felul de boale lipicioase e și un
lucru cunoscut, că

HOLERA

șarlatul, pojarul, tifusul vărsatul, pe vară se ivesc mai tare ca în celelalte anotimpuri de peste an.
De aceea e deosebit de necesar, ca în fiecare casă să se afle un mijloc de desinfectare. Cel mai
recunoscut și sigur mijloc de desinfectare de prezent este

LYSOFORM

123 10-10

care e fără miros, nesticăcios și ieftin. Se capătă în orice apotecă sau droguerie. O sticlă originală
costă **50 fileri**. Acest mijloc ajută grabnic și sigur, din care cauză e recomandat de toți me-
dicii pentru desinfectarea la patul bolnavului, la legături anti septice (pe răni și umflături). De ase-
menea se recomandă la împiedecarea lățirii de boale.

LYSOFORM-SĂPUN

e un săpun de toaletă fin și moale, care conține lysoform și e antiseptic! Acest săpun se poate
folosi pentru cea mai gingașe piele, ba chiar și pentru copii mici; înfrumusețează teintul, pe care îl
face plăcut și frumos. O probă ajunge, și desigur, că acela va folosi acest săpun. Prețul
1 coroană pro bucată.

PFEFFERMINZ-LYSOFORM

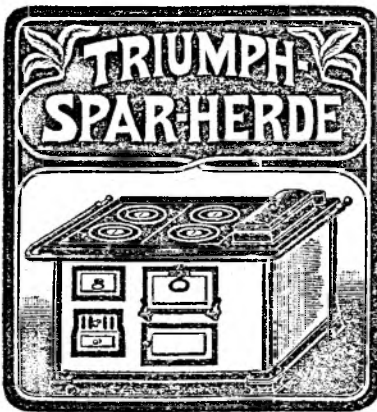
e o apă de gură cu mare influență autiseptică. Ea delătură iute și sigur mirosul neplăcut din gură,
și conservează bine dinții. Afară de aceea Pfefferminz-Lysoform se recomandă de medic pentru
gurgăluit la catar, aprinderi în grumazi, troacnă. Câteva picături ajung într'un pahar jumătate cu
apă. O sticlă originală costă **1 coroană 60 fileri**. — O carte interesantă despre

„SANATATE ȘI DESINFECTIUNE“

se trimite ori-cui la cerere gratis. Toate produsele cu Lysoform se capătă în ori-ce apotecă, dro-
guerie, iar în timpul din urmă și în prăvăliile mai bune de coloniale. Unde nu se află în depozit,
acolo espedăm noi direct. Pe lângă trimiterea înainte a **6 coroane** espedăm 3 sticle Lysoform,
2 bucăți de săpun și o sticlă apă de gură.

Dr. Keleti & Murányi, fabrică chimică în Ujpest 17.

Revânzătorilor li se dă rabat mare la comande mari.

Cuptoare „Triumph“

în toate mărimile și diferitele execuții.

Marca „TRIUMPH“ patent

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

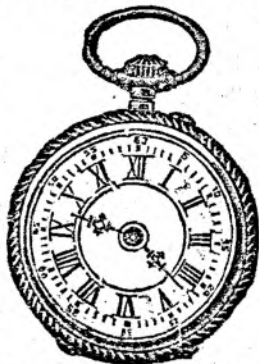
Triumph-Werke Ges. m.
b. H.

fabrică de cuptoare și sobe 200 19-55

WELS, Oberösterreich (Austria-de-sus)

Reprezentant în Sibiu:

JOSEF JIKELI, strada Cisnădiei 47.

STEFAN J. ROTH

ciasornicar și giuvaergiu
SIBIU, Str. Măcelarilor 36.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ciasornice pe
lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de
aur și argint, repede, precis și ieftin.

Serviciu prompt și conștiincios.

Cel mai mare succes:

Peste 1000 garnituri de treerat cu motor
in circulatie

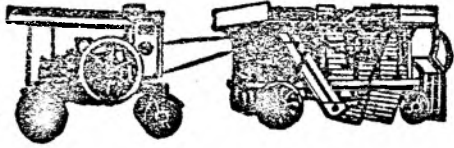
**Vestitele garnituri de treerat
cu motor**

dela renumita fabrica de motoare

Kállai LAJOS

Budapest, Gyár-utca 28

să recomandă tuturor economilor pe lângă
garanță deplină ea cele mai bune.

Invinge peste tot locul. | Catalog principal gratis.

Intre toate motoarele existente recunoscute ca cele mai simple.

162 22-26

**Vinuri bune vechi
ardelenești**

se află de vânzare în cantități și mai mari,
pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 322 20-8

în Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13.

Frumusețea.

Cea mai fe binte dorință a fiecărei dame este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și pen ru a ajunge acest scop, să folosește de orice ocazie, își vâpșește fața cu mijloace de nechezut, ceace în cele mai multe cazuri are de urmare, că fața în loc să devie mai frumoasă, să ruinează în de așa, încât este lipsă de timp lung și de o îngr jire extrem de mare până-cc să restaurează iarăși.

Rezultatul uni: în lume, ce l-a obținut farmacistul din Arad Clemente de Földes cu Margit-Crème a sa (cu deosebire în Franția și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestrucăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor necurătenților din față, pistrii, pete de față, bubite etc. Aceasta natural, că nu a succes nimănui, de oarece se retul preparării Margit Crèmei nu-l știe decât inventatorul și producătorul, care își păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. Margit-Crème este p in urmare tot: egal, prelucrarea este întotdeauna îngrijită, d'n care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admoniază damele cu toată seriozitatea a nu-și unge fața cu tot felul de lifii; să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medici vestiți englezi, americani și francezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestrucăcios și pentru conservarea frumșeții. Acest mijloc cosmetic (de frumșețe) pe renume universal este Margit Crème a lui Földes, care deja după o folosință de 4-5 zile schimbă total pielea feții, depărtează pistrii, petele de față, zgrăbunțele, miteseri, roșata feții și a mânilor, dă feții frumșețe ideală, vioicinne și înfătoșare tinerească. Pe lângă aceasta Margit-Crème e deplin nestrucăcios. Un borcănel costă 1 Cor. unui mare 2 cor. Săpun-Margit 70 fileri. Pudră-Margit (albă, rosa și crème) 1 C. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate Margit-Crème a lui Földes să capătă în toată lumea în fiecare farmacie mai mare, dar dacă undeva nu s'ar afla să ne a'rsăm direct la inventatorul: **Clemente de Földes, farmacist în Arad.** 110 7-9

Se capătă în Sibiu în farmaciile:

- Karl Frisch, farmacie.
- Fabriceiu Guido, farmacie.
- Gustav Meltzer, prăvălie de săpunuri.
- Meltzer, parfumerie.
- F. C. Molnar, farmacie.
- Morscher Károly, drog-rie.
- Müller Károly, droge-rie.
- Pis hl Károly, drogerie.
- Rummler Erwin, farmacie.
- în Agnita la Fröhlich Vilmos.
- în Kaposvár la A. W. Lingner.
- în Mediaș la Obert József.

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela
= firma noastră și dela agenturi. =

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog
despre instruirea cusutului pe albituri.

În America unicul **Depozit de cărți românești** este
Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 25-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaericele, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijlocește și trimiteria de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 29-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

REGISTRIERTE SCHUTZMARKE

Auleo!

Afurisita de tusa
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrecenare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Depoul central:

farmacia „La palatia“
Budapest, VI., Vászı körut 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

288 5-26

O curte cu casă

constatătoare din două odăi, culină, pivniță, două grajduri și grădină de un jugăr, se dau în arândă. A se adresa la fața locului: *Sibiu, strada Lemnelor (Holzgasse) Nr. 24.* 309 2-3

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și 24 36-

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referențul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comanda.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Mare alegere

vinuri albe și roșii

291 5- Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Picuri de stomach

de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picuri de stomach de Mariazell”, sunt cel mai bun leac, valorat de 80 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmacia cu preț de 90 fileri și Cor. 1-60. 6 sticle cu Cor. 5 40, 3 sticle duble cu Cor. 4-80, expediază franco producătorul C. Brády, farmacia „Regele Ungariei” ena, I. Fleischmarkt 2. Depon 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrierea, ca pe chipul din clișeu de aci. 28 20-25
In Sibiu se află de vânzare în apotecile: A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%.

Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acoardă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătabilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont-curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, sprijinește înființarea de întreprinderi și tot ce înzestră și înzestră tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt

Filiala din Alba-Iulia s'a înființat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (într-un ancuze utca 1 szám) lângă firma Misselbacher.

814 1-10
Direcțiunea.

Bolta românească în Agnita!

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public din Agnita și jur, că mi-am deschis o prăvălie bine asortată cu următoarele mărfuri: Pânzături și joljuri de toate calitățile, cartoane, barcheturi velour și de ațică, bumbacuri și torturi de lână, ștufe de păr, cârpe de tot felul, flanele și ciorapi de iarnă, broderii, acoperemante de morți și costume românești. — Ce se ține de bransa colonială sunt de vânzare: Cafea, zahăr, teiu, orezuri, făină de cea mai bună, petroleu și alte mărfuri, cu prețuri foarte ieftine și serviciu conștientios.

Rugând onoratul public a-mi da binevoitorul său sprijin, semnez

Cu toată stima:

Ioan Milea

310 2-4

comerciant român în Agnita, lângă judecătoria.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele esecutate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 22 -

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lifiera păpușii buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 osre înainte de amiază.
COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

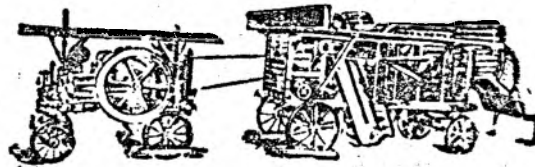
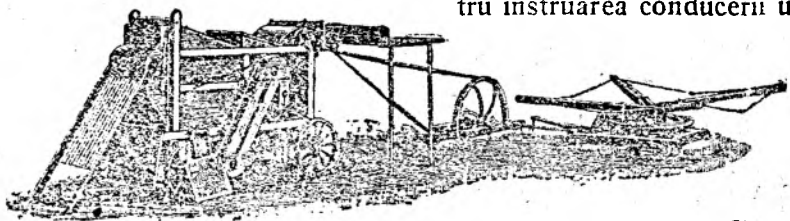
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătit cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un manual.

Construcția cea mai nouă.

88 31-52

Vârtejuri de îmblătit și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblăți.

Mașinile numite mai sus le lifierăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunelor gospodului, ajung deci mai ieftin în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost lifierate prin firma FRĂȚII GÖMÖRI, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.